

Pedagogisch beleidsplan

BSO DOEgroen
2020/2021

1. Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van BSO DOEgroen, een democratische BSO in de gemeente Veldhoven. BSO DOEgroen is verbonden aan (basisschool) Democratisch Onderwijs Eindhoven (DOE040). De BSO-activiteiten vinden plaats binnen het schoolgebouw van DOE040 en in de eigen groene buitenplaatsen van de school. Met dit beleidsplan wil BSO DOEgroen ouders, gemeente, GGD en andere geïnteresseerden zoals nieuwe teamleden en medewerkers informeren over de pedagogische aanpak van BSO DOEgroen.

In dit beleidsplan staat helder omschreven welk pedagogisch handelen in het beleid past en vanuit welke visie dit is ontwikkeld. Het doel van dit beleidsplan is niet alleen het inzichtelijk maken van kwaliteit, maar tevens een indruk te geven van de visie en ideeën van BSO DOEgroen over het werken met kinderen.

Voor een juiste interpretatie van het pedagogisch beleidsplan is het van belang kennis te hebben over democratisch onderwijs, onze visie en onze aanpak. In dit pedagogisch beleidsplan wordt voor de contextverbreding verwezen naar de schoolgids waarin we het beleid van DOE040 hebben beschreven op het gebied van onderwijs.

Voor de leesbaarheid worden in het beleidsplan de termen, ouders, teamleden, vakdocenten, medewerkers en mentoren gebruikt. Met ouders worden uiteraard ook verzorgers bedoeld. Onder teamleden worden gediplomeerde en/of bevoegde pedagogische medewerkers verstaan. Met medewerkers worden ondersteunende collega's en de leiding bedoeld. Onder vakdocenten verstaan we de vakdocenten van DOE040 die als gastdocent activiteiten kunnen verzorgen. De mentor is degene die gedurende (minimaal) een jaar een vertrouwensrelatie aangaat met het kind, het op een coachende manier begeleidt en de gesprekken voert met de ouders over de ontwikkeling van het kind.

In dit document wordt een aantal keer verwezen naar de 'Schoolkring'. Dit is een kring die plaatsvindt tijdens schooltijd, maar omdat de afspraken en regels die daar worden afgesproken ook deels van toepassing kunnen zijn op de BSO, willen wij dit voor een compleet beeld toch benoemen. Waar 'zij' staat of de vrouwelijke vorm is gebruikt, kan ook 'hij' of de mannelijke vorm worden gelezen en andersom.

Inhoud

1.Voorwoord	2
2. Inleiding	6
2.1. Visie & missie	7
2.2. Achtergrond democratisch onderwijs	7
3.De CONSENT-methode®	8
3.1. Waar staat de CONSENT-methode® voor?	9
C van 'Creation'	9
O van 'Open mind'	9
N van 'Neutral'	9
S van 'Same value'	10
E van 'Enrichment'	10
N van 'New insights'	10
T van 'Treasure'	10
4.De vier pedagogische doelen	12
4.1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid	12
4.1.1 Emotionele Veiligheid - Bemiddelingskring	13
4.1.2 Coachen volgens de Gordon methode	14
4.1.3. Wennen vanaf 4 jaar	15
4.2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie	16
4.2.2. Persoonlijke begeleiding door de mentor	16
4.2.2. Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling	17
4.2.3. Taalontwikkeling	17
4.2.4. Stimuleren van motorische ontwikkeling	18
4.2.5. Begeleiden van de creatieve ontwikkeling	18
4.2.6. Omgaan met eigen mogelijkheden	19
4.2.7. Omgaan met conflicten	19
4.2.8.Stimuleren intrinsieke motivatie en zelfvertrouwen	19
4.2.9. Zelf kiezen	20
4.3. Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen	20
4.3.1. Uitbreiden van de sociale relaties	20
4.3.2. Zelfredzaamheid en zelfstandigheid	21
4.4. Het bevorderen van socialisatie door overdracht van waarden en normen	21
4.4.1. Multiculturele samenleving	22
4.5. Observatie- en kindvolgsysteem Spectrovita	22
4.5.1. Leerlijnen	22
5 Het team	24
5.1. Hoge eisen personeel	24
5.1.1. Extra scholing en ondersteuning van de teamleden/medewerkers	24
5.2. Ondersteuning van andere beroepskrachten	25

5.2.1. Pedagogisch beleidsmedewerker en coach	25
5.2.2. Vakdocenten	25
5.2.3. Beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers	26
6.De basisgroep BSO	26
6.1. Horizontale basisgroepen	26
6.2. Afwijking van de BKR: 3-uurs regeling	27
6.3. Doorstromen naar nieuwe basisgroep	27
6.4. Programma	27
6.5. Activiteiten buiten de basisgroepen	28
6.5.1. Opendeurenbeleid	28
6.5.2. Leeftijdsmix	29
6.5.3. Buitenspelen	30
7.Ouders	30
7.1. Ouderkring, tevens Oudercommissie	31
7.2. Oudergesprekken	31
7.3. Informatievoorziening	31
7.4. Klachten	32
8.Kwaliteitszorg	32
8.1. Brevetten voor meer zelfstandigheid en vrijheid	32
8.1.1. Buitenbrevet	33
8.1.2. Keukenbrevet	33
8.1.3. Schermpplan brevet	33
8.1.4. Brevetten voor het gebruik van ruimtes	33
8.2. Brandveiligheid	34
8.3. BHV en kinder-EHBO	34
8.4. Kwaliteitsregels	34
8.5. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	35
8.6. Hulp aan ouders in zorgtrajecten	37
8.6.1. Signaleren en doorverwijzen	37
8.7. Pedagogische driehoek	37
9.Praktisch	38
9.1. Openingstijden	38
9.2. Afname extra dagdelen en ruildagen	38
9.3. Sluitingsdagen	38
9.4. Locatie BSO	39
9.5. Voeding op school en bij de BSO	39
9.5.1. Inleiding	39
9.5.2. Visie op volwaardige voeding	39
9.5.3. Bijzondere eetvoorschriften	39
9.5.4. Wat eten en drinken we dan bij DOE040 en DOEgroen?	40
9.5.5. Wij serveren:	40
9.5.6. Verdeling van verantwoordelijkheid	40

9.5.7. Betrek de kinderen bij het maken van gezonde en lekkere voeding!	41
9.6. Trakteren Kinderen mogen op hun verjaardag trakteren.	41
10. De organisatiestructuur van DOE040 en DOEgroen	42
10.1. De Schoolkring	42
10.2. De Bemiddelingskring (BMK)	42
10.3. De Ouderkring, tevens Oudercommissie	43

2. Inleiding

BSO DOEgroen is een democratische BSO in de regio Eindhoven. BSO DOEgroen is verbonden aan (basisschool) DOE040 Democratisch Onderwijs. Een democratische school is een leergemeenschap gebaseerd op twee pijlers:

- Vrijheid: leerlingen leren zelfgestuurd
- Gelijkwaardigheid: leerlingen kunnen meebeslissen over de invulling van de leeromgeving

Daar gaat het om, kinderen ontdekken zelf welke talenten zij hebben en hoe zij deze kunnen ontwikkelen, zodat zij het beste uit zichzelf en uit het leven kunnen halen. BSO DOEgroen sluit aan op basisschool DOE040.

De BSO vindt plaats op de volgende tijden:

Wat	Maandag	Dinsdag	Donderdag	Vrijdag
VSO	08:00 - 9:00	08:00 - 9:00	08:00 - 9:00	08:00 - 9:00
NSO	15:00 - 18:00	15:00 - 18:00	15:00 - 18:00	15:00 - 18:00
Totaal aantal uren	4	4	4	4

De tijden van de BSO zijn aangepast aan die van de school. De school start om 9 uur en sluit om 15 uur. De school is op woensdag gesloten. Later zal onderzocht worden om de BSO ook op woensdagen aan te bieden.

De binnen- en buitenruimte van DOEgroen zijn onderdeel van de visie, waarbij kinderen leren met verantwoordelijkheden en risico's om te gaan. Kinderen wordt aangeleerd elkaar aan te spreken en elkaar te helpen bij minder veilige situaties. Deze situaties en de manier waarop we kinderen aanleren om met de mogelijke risico's om te gaan, hebben we beschreven in ons beleid Veiligheid & Gezondheid.

Ouders zijn een belangrijke partner binnen de democratische werkwijze. Ouders kiezen bewust voor het democratische concept en ondersteunen deze. Onze ouders zijn dan ook actief betrokken bij de school en de BSO. Zo denken zij mee over het beleid Veiligheid & Gezondheid en het pedagogisch plan, vormen zij samen de Ouderkring en zijn zij vertegenwoordigd in de bestuurskring (het bestuur).

Bij DOEgroen combineren we momenteel de basisschool met de BSO (4-13 jaar).

2.1. Visie & missie

De visie van BSO DOEgroen kan als volgt worden omschreven: BSO DOEgroen is een unieke plek waar kinderen zich in veiligheid kunnen ontwikkelen tot een compleet individu. De nadruk ligt hierbij op spelen en ontspannen. Vanuit dat vertrekpunt kijken wij ook naar de talenten van kinderen, waarbij we de kinderen zo veel mogelijk faciliteren. De BSO wordt door kinderen en teamleden vormgegeven op basis van gelijkwaardigheid. Een inspirerende omgeving waar uniciteit en authenticiteit gevierd worden en passie voorop staat! Dit realiseren we door:

- Het creëren van een levensechte speelomgeving;
- veel aandacht te geven aan het waarborgen van de fysieke en emotionele veiligheid van alle betrokkenen;
- te werken met gepassioneerde teamleden en vakdocenten;
- een warme, sfeervolle omgeving te creëren.

Kortom: een fijne plek om te zijn!

Het is onze missie dat naast de kinderen van DOE040 er steeds meer kinderen in de regio Eindhoven en omstreken kunnen genieten van een BSO met als inslag een vernieuwende, democratische werkwijze. Dit doen wij onder andere door een inspiratiebron te zijn voor een ieder die met kinderopvang te maken heeft.

2.2. Achtergrond democratisch onderwijs

Hoewel de BSO een losstaand bedrijfsonderdeel is van DOE040, is het goed om kennis te hebben van de vernieuwende werkwijze van de basisschool waar de BSO mee in één pand zit. Alle informatie over basisschool DOE040 kan gelezen worden in de schoolgids op de website <https://doe040.nl/wp-content/uploads/2019/08/doe040-schoolgids.pdf>

3. De CONSENT-methode®

DOE040 en DOEgroen werken vanuit de sociocratie. We hebben gekozen voor de CONSENT-methode® om de de school en de BSO te besturen, besluiten te nemen en conflicten op te lossen. De CONSENT-methode® vult de democratische principes die inspraak moeten geven aan het individu op een bijzondere manier in. Er mogen namelijk geen besluiten genomen worden zolang er nog zwaarwegende, beargumenteerde bezwaren op tafel liggen. Er wordt dus altijd besloten op basis van consent. Iedereen moet zijn consent kunnen geven aan de beslissing die genomen wordt. Het kan nog steeds zijn dat je het er niet (helemaal) mee eens bent, maar omdat je geen zwaarwegend, beargumenteerd bezwaar meer hebt, kan je toch akkoord gaan. (Dit is niet te verwarren met een vetorecht, waarbij één persoon of partij zonder opgaaf van redenen de beslissing kan blokkeren. We hebben het hier echt over het recht om te argumenteren.) Overigens je hebt ook altijd het recht om later alsnog bezwaar te maken tegen het genomen besluit, waardoor deze opnieuw in overweging wordt genomen en een genomen besluit dus ook altijd veranderd of teruggedraaid kan worden. Besluiten zijn daardoor niet star en inflexibel, maar bewegen mee met de groei en ontwikkeling van de organisatie.

In eerste opzicht kan het lijken dat besluiten die op deze manier genomen worden omslachtiger zijn. De ervaring leert dat het nemen van het besluit soms iets langer duurt, maar dat er vervolgens een gedragen besluit ligt dat iedereen wil uitvoeren. Daarmee wordt de uitvoering efficiënter en hoeft er minder vaak teruggekomen worden op genomen besluiten, omdat heel helder is geworden hoe en waarom dit besluit genomen is.

De CONSENT-methode® is ontwikkeld door Baudy Wiechers. Zij is betrokken geweest bij de oprichting en doorstart van meerdere democratische scholen in Nederland, en heeft haar ervaring met SKM (Sociocratische Kringorganisatie Methode) omgezet in een doorontwikkelde CONSENT-methode®, waar onder andere ook de principes van Thomas Gordon ('luisteren naar kinderen') in zijn meegenomen. Alle vaste teamleden van DOE040 en DOEgroen zijn door een opgeleide trainer getraind in de CONSENTmethode®. Voor meer informatie over de CONSENT-methode® verwijzen we naar de website <https://www.consentmethode.nl/>. Dat DOE040 en DOEgroen volgens de sociocratie werken is tevens vastgelegd in de statuten van de stichting, welke zijn in te zien via onze website.

3.1. Waar staat de CONSENT-methode® voor?

De CONSENT-methode® staat voor 'gelijkwaardigheid' en 'met consent genomen besluiten', met als resultaat: balans. Consent betekent: geen overwegend beargumenteerd bezwaar.

Als je consent geeft, ben je bereid en in staat om een besluit uit te voeren. De letters van de CONSENT-methode® staan voor:

C van 'Creation'

Creatie is het begin van een beweging, een idee dat uitmondt in een voorstel. Het creërend vermogen gaat heel ver. Een creatie ontstaat vanuit het niets. De C van creatie in de CONSENT-methode® staat dus echt aan het begin. Een begin dat aan het eind helemaal rond gemaakt zal zijn door het bereiken van een doel. Alle nieuwe dingen beginnen met creatie. Een mooi begin.

O van 'Open mind'

Betrokkenheid bij de creatie die ontstaat is belangrijk. Daarnaast is een open mind van groot belang. Die stelt je in staat om te beginnen met een blanco blad, waarop nog niets vaststaat. Hoe is het om met een open mind naar dingen te kijken? Ontvang wat er lijkt te zijn. Observeer, oordeel niet, zie en registreer. Meteen een mening vormen, verkleint de mogelijkheid om met een open blik, zonder oordeel naar iets te kijken. En dat zou jammer zijn, want dat ontnemt de kring heel veel creativiteit. Iemand met een open mind kan nieuwe dingen zien, nieuwe ideeën krijgen. Kan met een frisse blik tegen dingen aankijken, waardoor er een veel breder perspectief ontstaat. Daardoor ontstaat er veel meer tolerantie en leer je inzien dat er meerdere werkelijkheden bestaan.

N van 'Neutral'

Observeer neutraal wat er is. Zonder meteen een mening klaar te hebben. Zonder al een antwoord klaar te hebben voordat echt bekend is wat het onderwerp is. Kijk eens met neutrale aandacht naar dingen. Onderzoek en heb vooral geen mening. Let eens op wat dan zichtbaar wordt! Blijf luisteren met die neutrale aandacht. Misschien verschijnen er mogelijkheden die niemand verwacht had. Probeer de neutraliteit zo lang mogelijk vol te

houden, totdat de tijd komt om de neutraliteit los te laten en juist met meningen te komen om de volgende stap te kunnen zetten in het proces.

S van 'Same value'

Same value gaat over gelijkwaardigheid: iedereen is van gelijke waarde en is tegelijkertijd ongelijk. Hierover ontstaat vaak verwarring. Want gelijkwaardig kan heel verschillend zijn. Elk mens heeft zijn waarde, zijn eigen, unieke waarde. En in besluitvorming neemt ieder zijn waarde mee. Als iedereen gelijk zou zijn, dan zou de wereld er maar saai en eentonig uitzien. Dan zou iedereen hetzelfde denken, van hetzelfde eten houden, dezelfde stijl kleding dragen, dezelfde beroepen leuk vinden, of dezelfde spelletjes willen spelen. Door gelijkwaardig maar ongelijk te zijn, ontstaat er een wereld vol variatie. Variatie in interesse, in ontwikkelingsgebieden, in waar je waarde aan hecht. Wanneer je dat weer deelt met anderen, ontstaat er rijkdom. Rijkdom door verschillen.

E van 'Enrichment'

Enrichment betekent 'verrijken'; iets nog beter, nog mooier maken. In de vier voorafgaande stappen van de CONSENT-methode® hebben de kringleden samen gecreëerd, met een open mind, heeft iedereen neutraal gekeken en is dat allemaal gebeurd op basis van gelijkwaardigheid. De nieuwe creatie, het voorstel, heeft vorm gekregen in die eerste stappen. Iedereen heeft zijn mening gedeeld. En dan komt de verrijking. Opnieuw kijk je samen naar het voorstel. In de verdiepende rondes onderzoek je wat het idee nog mooier, nog rijker kan maken, voordat de kring een definitief besluit neemt. Omdat jullie een gezamenlijk doel hebben. Verrijking doet recht aan creativiteit. Niet alleen aan creativiteit in het begin, maar juist ook in een later stadium. Gebruikmaken van mogelijkheden. Geweldig, toch?

N van 'New insights'

New insights, nieuwe inzichten, kunnen op elk moment, in het hele proces doorbreken. Door een nieuw inzicht kunnen meningen 180 graden draaien. Zomaar opeens. Door open te staan voor nieuwe inzichten blijken ze ook veel gemakkelijker te komen. Soms lijkt een onderwerp helemaal vast te zitten, niet meer voor- of achteruit te kunnen. En dan, plotseling, is er een nieuw inzicht waardoor er een voorstel komt waar iedereen mee consent gaat. Nieuwe inzichten, ze komen op onverwachte momenten. Misschien wel om de spanning er een beetje in te houden. Zo ervaar je steeds opnieuw hoe leuk het is om samen tot gedragen besluiten te komen. Want vaak leidt een nieuw inzicht van een kringlid tot het beste idee, dat ook nog eens meteen aangenomen wordt! Let er maar eens op wat nieuwe inzichten voor effect hebben op de hele kring.

T van 'Treasure'

En dan, ineens, is er consent op een voorstel! De opluchting, de energie die opeens heel licht wordt, voelt als het vinden van een schat (treasure). Kringleden raken opgewonden: eindelijk! Nadat ze samen onderzoek deden, samen aan een bouwwerk bouwden – waarbij het soms echt leek alsof het niets zou worden, ligt ineens hét voorstel op tafel. Het allerbeste

idee, voor deze groep, op dit moment. Het idee dat iedereen ziet zitten en dat uitgevoerd kan worden. Soms is de uitkomst compleet anders dan je had verwacht. Het kan een grote verrassing zijn. Maar is een schat dat niet altijd? De kring heeft iets kostbaars gevonden, dat het hele plaatje rondmaakt.

Alle stappen komen aan bod Als consent bereikt is op een voorstel, dan zijn alle aspecten van de sociocratie aan de orde geweest, sommige zelfs meerdere malen. Dit kan in willekeurige volgorde. De CONSENT-methode® begint dus met creatie, die kan groeien omdat iedereen er met een open mind in staat en neutraal luistert en observeert, op basis van gelijkwaardigheid. Door verrijking, waardoor nieuwe inzichten ontstaan, is daar ineens 'de schat'. De CONSENT-methode® is vooral een heel praktisch gerichte manier van werken. Door te doen, ervaar je dat het werkt. Door te doen, ervaar je dat iedereen serieus genomen wordt. Door te doen, is de kring samen verantwoordelijk. Je kunt de CONSENTmethode® toepassen in alle situaties: in je gezin, je werk, je organisatie, op school en de BSO. Het is een geweldige manier om samen doelen te bereiken. Het fijne van de methode is dat die geen beperkingen oplegt, maar ruimte geeft: constant krijgt elk lid van de kring nieuwe inzichten en kan iedereen blijven groeien. Leren houdt dus nooit op. Wat een rijkdom!

4. De vier pedagogische doelen

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang en de bijbehorende toelichting, is gekozen voor de vier basisdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. Volgens de professor zijn genoemde doelen overigens toepasbaar in elke opvoedingssituatie. De vier basisdoelen zijn:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties.
4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

Deze basisdoelen zijn eenvoudig te vertalen naar de volgende toetsvragen:

- Heeft een kind het naar zijn zin?
- Heeft een kind iets geleerd dat zinvol is voor hem?
- Heeft een kind met andere kinderen gespeeld?
- Heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?

Uitwerking basisdoelen:

Een teamlid van DOE040 en BSO DOEgroen is meer een begeleider of mentor dan helper of leerkracht. Zij zorgt ervoor dat haar handelen en attitude gestoeld is op de vier basisdoelen. Ze observeert en luistert goed naar de kinderen, zowel individueel als de hele groep. Als ze zelf meespeelt, laat ze de regie bij de kinderen en speelt ze mee of is ze gast. Kinderen zien en leren van elkaar en van de groep. Het teamlid stimuleert en observeert en gaat er niet meteen op af als het niet zo goed gaat, maar geeft kinderen de ruimte om zelf een oplossing te vinden.

Het teamlid laat de kinderen zelf kiezen wat ze willen doen, hiermee stimuleert ze hun zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Als de kinderen er zelf voor kiezen om lekker te luieren door in een boekje te bladeren, te kleuren of naar buiten te staren, dan is dat prima. Als de kinderen liever iets actiefs willen doen, dan is dat ook prima. Hierbij houdt het teamlid ook goed in de gaten dat de wat 'rustigere' kinderen niet worden ondergesneeuwd door de 'dominantere' kinderen.

4.1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Jonge kinderen moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt, zijn de basiselementen van het kind zoals nieuwsgierigheid en de drang tot ontdekken in het geding. Het kind staat niet open voor speelgoed of het leren van vaardigheden. Alle energie gaat dan zitten in de stress en het op zijn hoede zijn. Zich veilig voelen is een basisbehoefte. Het gevoel van veiligheid in de BSO wordt bepaald door de groepsleiding, de ruimte/omgeving en het contact met andere kinderen.

Wij bieden kinderen een gevoel van emotionele veiligheid door:

- Het aanbieden van een consequente en integrale aanpak van BSO en school:
 - De BSO vindt plaats in hetzelfde pand en ruimtes als de school;
 - Een aantal teamleden van de school (leerkrachten en LIO-stagiaires) werken tevens door op de BSO, maar scheiden hierbij goed hun rol als leerkracht van die van pedagogisch medewerker;
 - Veel bekende gezichten, want de kinderen maken gebruik van zowel de basisschool als de BSO;
 - Dezelfde regels, kaders, methodes en principes worden gebruikt en gehandhaafd;
 - De mogelijkheid om dagelijks 'situaties' over andere kinderen in te brengen en te bespreken in de Bemiddelingskring (zie hieronder).
- Geweldloze communicatie;
- Constructief oplossen van conflicten;
- Dat elk kind wordt gezien, gehoord, gekend, geaccepteerd, gerespecteerd en gewaardeerd;
- Dat elk kind weet dat hij mag zijn wie hij is en er toe doet omdat ieders stem meetelt;
- Het werken met een brevettensysteem voor meer zelfstandigheid.

4.1.1 Emotionele Veiligheid - Bemiddelingskring

Emotionele veiligheid heeft te maken met je fijn voelen in een omgeving. Jezelf kunnen zijn op leuke en minder leuke momenten en al je emoties vrijuit kunnen tonen.

Maar ook: weten wat de regels van de groep zijn en een duidelijke structuur hebben om mee te werken. Weten wat de veilige kaders zijn, geeft juist ook ruimte voor vrijheid en eigen verantwoordelijkheid. Mits je natuurlijk altijd de bestaande kaders en regels ter discussie kunt stellen. Dat laatste is goed gewaarborgd binnen de CONSENT-methode®. Ieder kind kan altijd alles binnen de BSO ter discussie stellen. Samen wordt dan gekeken of de bestaande regels nog voldoen en eventueel worden nieuwe afspraken gemaakt, waar iedereen consent mee kan gaan.

Natuurlijk kan er een situatie ontstaan waarbij een kind zich onveilig voelt. Dit kan bijvoorbeeld zijn door toedoen van een ander kind (onbewust of bewust; pestgedrag). Als de situatie niet ter plekke met behulp van Geweldloze Communicatie kan worden opgelost, dan kan het kind een situatie indienen bij de Bemiddelingskring (BMK). Iedere dag rond 12:00 uur heeft deze kring zitting en worden de ingediende zaken behandeld. Hierdoor kan ongewenst gedrag zoveel mogelijk dezelfde dag nog worden aangepakt en opgelost.

In het kader van de emotionele veiligheid benoemen we nog specifiek hoe we omgaan met emoties en problemen / uitdagingen bij de kinderen. De Gordon-methode van Thomas Gordon genaamd 'Luisteren naar kinderen', leert hoe je op een gelijkwaardige manier met de (soms sterke) emoties en problemen van en tussen kinderen kunt omgaan. Door te zoeken naar de verbinding met de kinderen, emoties te (h)erkennen, te luisteren (zonder adviseren of beoordelen etc.) maar de verantwoordelijkheid voor het oplossen van het

'probleem' bij het kind zelf te laten, leren kinderen hoe ze iets kunnen leren accepteren of oplossen. De Gordon-methode zit grotendeels ook verwerkt in de CONSENT-methode® trainingen. Op BSO DOEgroen hanteren wij geen systemen voor belonen of straffen. Onveilige situaties lossen we op met Geweldloze Communicatie. Lukt het niet? Dan kunnen de 'situaties' de volgende dag worden ingediend bij de Bemiddelingskring.

4.1.2 Coachen volgens de Gordon methode

De Gordon-methode leert ons om op een betere manier te communiceren met de kinderen. Gelijkwaardigheid en wederzijds respect staan centraal. Als er problemen zijn, lossen we die samen op. De grondlegger van de Gordon-methode is de Amerikaanse psycholoog Thomas Gordon (1918- 2002). In feite staat hij aan de wieg van de democratische opvoedingsstijl.

Uitgangspunten van de Gordon-methode

Het uitgangspunt van de Gordon-methode is gelijkwaardigheid. Kinderen zijn, net als hun ouders, individuen met eigen wensen en een eigen inbreng. Als begeleider kun je het meest effectief opvoeden als je:

- Zo goed luistert naar het kind dat je hem ook echt begrijpt;
- Praat op een manier die het kind kan begrijpen;
- Conflicten oplost op een manier dat niemand verliest;
- Zodanig afspraken maakt dat iedereen zich eraan houdt;
- Constructief omgaat met verschillen in waarden.

Resultaten

Als we op deze democratische manier opvoeden en begeleiden, dan heeft dat volgens de Gordonmethode de volgende resultaten:

- De ouder/begeleider en het kind krijgen meer zelfvertrouwen;
- Er is meer begrip voor elkaar;
- Er heerst een betere sfeer in huis en in de BSO;
- Er zijn minder conflicten;
- Als er conflicten zijn, dan kunnen die beter opgelost worden;
- Het kind krijgt meer verantwoordelijkheidsgevoel;
- Er zijn meer positieve gevoelens.

Bij onenigheden tussen de kinderen treden de teamleden op als mediator maar nooit als scheidsrechter. Hierdoor ontwikkelen de kinderen tevens sociale vaardigheden die ze nodig hebben om problemen op te lossen. We leren de kinderen zich in elkaars perspectief te plaatsen. Problemen kunnen ook binnen de diverse kringen besproken worden. Kinderen krijgen daar de gelegenheid om zelf afspraken te maken met elkaar. Door dit proces ervaren kinderen hoe het is om verantwoordelijkheid te nemen waar het gaat om hun eigen ontwikkeling en de ontwikkeling en klimaat van de BSO. Kinderen leren zo evenwichtige keuzes maken.

Door het gedrag van de teamleden zal een kind zich gewaardeerd voelen. Hoe teamleden dit bewerkstelligen is zeer persoonlijk. Wel is er met de teamleden afgesproken gebruik te

maken van Geweldloze Communicatie, de Gordon methode (ik-boodschappen) en wordt er aandacht besteed aan pesten, intimideren, agressie en vooroordelen.

4.1.3. Wennen vanaf 4 jaar

Kinderen die nieuw komen bij BSO DOEGroen moeten wennen. Dit wenproces wordt geleidelijk opgebouwd en wordt individueel met de ouders en het kind afgesproken.

Een wenperiode start altijd met een tweemaandelijke 'open inloop'. Het nieuwe kind komt daarna, in overleg met de ouder, twee dagen meedraaien op school en de BSO. Als de meeloopdagen bevallen, dan worden er twee proefweken afgesproken.

De 'open inloop' is praktisch gezien eigenlijk al de start van de wenprocedure. Tijdens deze inloop krijgen ouders en kind een rondleiding, worden de huisregels nog kort doorgenomen en worden vragen beantwoord. Daarna gaan ouders naar huis en start het kind zijn dag met de ochtendkring, waarin hij wordt voorgesteld aan de andere kinderen. Kinderen blijven tijdens de kijkdag minimaal tot na de lunch (13:30 uur). De ophaaltijd wordt door ouders en kind samen bepaald.

Het wennen tijdens de twee proefweken is een individueel traject. Met ouders wordt een op maat wenprocedure afgesproken, elk kind is anders en uniek, we bekijken het per individu. Het ene kind kan gelijk volledig meedraaien, het andere kind heeft wat meer tijd nodig om te wennen. Over het algemeen kunnen kinderen vanaf vier jaar de eerste week de helft van de gewenste BSO-uren komen wennen, daarna evalueren we het wennen met de ouders en het kind. Als het goed gaat, mag het kind de week erop de volledige BSO-uren die afgesproken zijn komen.

Bijvoorbeeld: kind X neemt drie dagen per week VSO en BSO. Met ouders wordt afgesproken op welke dagen het kind komt wennen. Het kind komt in week 1 dinsdag- en donderdagochtend om 8.30 uur naar de VSO en donderdagmiddag blijft het tot 16.00 uur. Donderdagmiddag om 16.00 uur wordt het wenproces geëvalueerd en eventueel nieuwe wenafspraken gemaakt. Bijvoorbeeld: in week 2, komt het kind twee ochtenden om 8.00 uur en twee middagen tot 17.00 uur. Vanaf week 3 komt het kind de volledige BSO-uren.

Kind Y komt gelijk alle BSO-uren, twee dagen per week, hij kan 's ochtends niet wachten om naar de VSO te gaan en verheugt zich er juist op om 's middags naar de BSO te gaan, dan kan hij lekker spelen met zijn vriendjes. Met de ouders wordt er afgesproken dat zij goed telefonisch bereikbaar zijn als het toch te veel blijkt te zijn voor het kind. Tijdens de overdracht wordt de dag geëvalueerd met ouders en het kind.

Uiteraard krijgen nieuwe kinderen extra begeleiding van de teamleden én de andere kinderen. De eerste dag van de proefmaand wordt het nieuwe kind gekoppeld aan een 'maatje'. Dit is een kind dat heeft aangegeven het leuk te vinden om nieuwe kinderen wegwijs te maken in de BSO. Hij of zij is dan het eerste aanspreekpunt voor het nieuwe kind en neemt het nieuwe kind de eerste dag(en) een beetje op sleeptouw, totdat de vaste routines van de BSO een beetje duidelijk zijn.

4.2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Het aanbieden van uitdagende spelvormen, methodieken en speelgoed stimuleren de persoonlijke ontwikkeling van een kind. Met persoonlijke competenties wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Deze competenties stellen een kind in staat om allerlei typen problemen aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Hierbij komen zelfvertrouwen en voor zichzelf zinvol bezig zijn om de hoek kijken. Het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden zijn hier voorbeelden van. Wij bevorderen de persoonlijke competentie van de kinderen door:

- Het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling;
- Het stimuleren van de taalontwikkeling;
- Stimuleren van motorische ontwikkeling;
- Begeleiden van de creatieve ontwikkeling;
- Omgaan met eigen mogelijkheden;
- Omgaan met conflicten;
- Leren samenwerken;
- Zelf kiezen en keuzes maken.

4.2.2. Persoonlijke begeleiding door de mentor

Als het kind na de proef- en wentijd definitief gaat starten bij de BSO, dan krijgt het kind gevraagd hun keuze te maken voor een mentor uit de teamleden. Na de keuze gaat het team van BSO DOEgroen kijken of hun keuze mogelijk is qua planning. Daarna wordt zowel mondeling als via Spectrovita (kind-volgsysteem) gecommuniceerd met ouder en kind wie de mentor is van het kind. Onze mentoren bouwen een vertrouwensband op met hun mentorkinderen en signaleren als eerste eventuele problemen. Eens per jaar op 1 oktober is er de mogelijkheid voor alle kinderen die een jaar bij hun mentor zitten, om een nieuwe mentor te kiezen. Uiteraard kan tussentijds altijd een verzoek gedaan worden voor het wisselen van mentor. We vinden het belangrijk dat er een goede klik is tussen het kind en de mentor. Daarnaast hebben onze teamleden verschillende vaardigheden en achtergronden. Behalve een goede klik tussen mentor en kind, wordt er ook gekeken welke vaardigheden en kwaliteiten de mentor nodig heeft om het kind goed te kunnen begeleiden en coachen. Als het kind interesse heeft in techniek, zal de ene teamlid beter passen bij het kind dan een andere. Eens per maand vindt er een coachings-(mentor)gesprek plaats tussen kind en mentor. Voor de duidelijkheid: kinderen hebben dezelfde mentor op zowel school als de BSO en mentorgesprekken kunnen zowel in schooltijd als in BSO-tijd plaatsvinden. Een mentor/coachgesprek bestaat onder andere uit de volgende onderdelen en vragen:

- Aankomst Ronde (hoe voel je je, hoe is het met je, wil je hier iets over kwijt?);
- Hoe staat het met de activiteiten die je volgt. Heb je nog iets nodig?
- En dan, afhankelijk van het kind en de situatie die speelt op dat moment:
 - Kwaliteitspel (waar ben je goed in, wat vind je leuk?)
 - welke wensen heb je en hoe werk je daaraan;
 - spreken over gedrag;
 - spreken over sociale interactie / samenwerking met anderen;
 - andere punten die op dat moment aan de orde zijn.

- Slotronde (is het gegaan zoals je verwacht had, wil je nog iets kwijt?). Door te werken aan de hand van een vaste opzet kunnen de mentoren hun kinderen helpen om nieuwe stappen te zetten in hun ontwikkeling.

4.2.2. Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling

Spelen en bezig zijn, is leren voor kinderen. Het kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. Door allerlei dagelijkse gebeurtenissen te bespreken, ontstaat ordening binnen de wereld van het kind. De teamleden overleggen over allerhande situaties gedurende de dag. Het teamlid legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om dingen zelf te verwoorden. Regelmatig doet het teamlid een beroep op het vermogen van de kinderen om oplossingen te zoeken voor problemen. Ook vraagt zij de kinderen om mee te denken met de invulling van de BSO-middag.

Kinderen ontdekken de wereld om zich heen spelenderwijs. Wij bieden onze kinderen verschillende materialen aan om mee te werken en te spelen. De materialen worden veelal in de verschillende hoeken en aantrekkelijk aangeboden, zodat de kinderen deze zelf kunnen pakken. Zo hebben wij:

- Diverse materialen om bijvoorbeeld winkeltje te spelen (kassa's, geld, boodschappen, etc.);
- Duurzame bouwmaterialen van bijvoorbeeld, hout, compleet met rails en treinen;
- Constructiemateriaal afgestemd op leeftijd: Duplo, Knex, Lego, Kapla etc. ;
- Veel divers knutselmateriaal, schaar, kurk, vilt, lijm, papier, stof, handwerken;
- Studentenlaptops en tablets waar kinderen educatief op mogen – uitzoeken/research;
- Verkleedkleden in de huiselijke hoek (kleed op de grond, kisten, krukjes, kussens,, (boerderij)dieren etc.);
- Een bibliotheekhoek met diverse boeken.

Puzzels, (gezelschaps)spelletjes, boeken lezen, aan projecten werken en knutselen stimuleren het denkvermogen. Ook voorleesboeken en (seizoens)thema's spelen hierbij een rol. Het helpt het kind bij het waarnemen, ordenen en sorteren van het leren. Dat een kind zelfstandig oplossingen leert bedenken voor problemen is van groot belang voor de verstandelijke ontwikkeling. Dat gebeurt als ze bijvoorbeeld zelf een conflict probeert op te lossen of met een project bezig is.

4.2.3. Taalontwikkeling

De voertaal bij BSO DOEgroen is Nederlands. Alle teamleden, medewerkers en kinderen spreken uitsluitend de Nederlandse taal en zijn een voorbeeld voor de kinderen. Zij spreken woorden goed uit, letten er goed op of de kinderen juiste zinsvormen gebruiken en praten veel met de kinderen. Voor kinderen die thuis weinig Nederlands horen is het des te belangrijker dat er op andere plaatsen, zoals op school en de BSO een goed taalaanbod is en dat zij daardoor de gelegenheid krijgen om zo hun Nederlands te ontwikkelen. BSO DOEgroen biedt een continuïteit aan taal aan, De school en de BSO zijn immers 50 weken per jaar geopend.

Verder is het beleid van DOEgroen erop gericht om in plaats van te corrigeren, zoveel mogelijk de juiste wijze te spreken. Eventueel met een uitbreiding in het antwoord te herhalen. Kinderen voelen zich dan bevestigd en zullen de correcte vorm makkelijker overnemen.

4.2.4. Stimuleren van motorische ontwikkeling

De motorische ontwikkeling heeft betrekking op het leren bewegen en is in te delen in grove en fijne motoriek. Bij grove motoriek gaat het om grote lichamelijke bewegingen zoals rollen, lopen, dansen, balanceren, springen, et cetera. Bij fijne motoriek gaat het om de handmotoriek en andere (kleine) bewegingen zoals spreken en het bewegen van de ogen. Een goede motoriek is een belangrijke voorwaarde om samen te kunnen spelen. Voor de fijne motoriek bieden we diverse handwerkactiviteiten aan, passend bij de vaardigheid. Te denken valt aan breien, haken, borduren e.d.

Motorische vaardigheden worden al geoefend in spontaan spel. Dat geldt zeker voor bewegingsspel, waarbij kinderen rennen, klimmen, springen, rollen, duwen, fietsen, etc. Maar ook het bouwen van torens vereist (naast concentratie) een goede oog-handcoördinatie en een goede fijne motoriek, evenals activiteiten als tekenen en knutselen. Daarnaast organiseert DOEgroen bewegingsactiviteiten die aansluiten bij de motorische vaardigheden van de kinderen, zoals dansen, hoepelen, balspelen, yoga, gym etc. Bewegingsactiviteiten hebben betrekking op de lichaamsoriëntatie, ruimtelijke oriëntatie, tijdsoriëntatie én grove of fijne motoriek. Bij het organiseren van spel- en bewegingsactiviteiten houden we dus niet alleen rekening met de beschikbare ruimte, maar ook met de leeftijd van de kinderen. Buitenspelen doen we op basis van verzoek (in overleg met de kinderen wordt besloten of we in de middag buiten gaan spelen en hoe lang). We hebben verschillende buitenspeelmateriaal zoals ballen, skelters, fietsjes, zandbakspeelgoed en natuurlijke materialen die voorhanden zijn.

4.2.5. Begeleiden van de creatieve ontwikkeling

Door het kind kennis te laten maken met verschillende materialen zoals zand, klei, verf, ecoline, hout, metaal etc. stimuleert DOEgroen de creativiteit. De kinderen kunnen zich vrij uitleven. Ook verven, plakken, tekenen en kleuren behoren tot de mogelijkheden. De teamleden prikkelen de fantasie van de kinderen door ze te laten experimenteren met verschillende materialen. Vooral de fijne motoriek en het concentratievermogen worden zo geactiveerd. Kinderen hebben niet alleen een frisse kijk op de wereld, ze barsten ook nog eens van de fantasie en creativiteit. Vooral jonge kinderen worden daarbij (nog) niet tegengehouden door het idee dat iets niet mooi kan zijn of dat het niet goed is. Ze worden geboren met het vermogen om te vragen, te dromen en zich te verwonderen. Alles kan en dat is goed. Of het nu gaat om (toneel)spelen, dansen, zingen, muziek maken, knutselen, tekenen of schilderen. De kinderen mogen zelf bepalen wat ze doen en een groot (veilig) deel van het materiaal is op kindhoogte beschikbaar. We bieden de volgende

muziekinstrumenten aan: piano, gitaar, keyboard, trommels, sambaballen en andere kleine instrumenten, waarmee we muziek kunnen maken.

4.2.6. Omgaan met eigen mogelijkheden

De teamleden stimuleren en activeren kinderen in het onderzoeken van hun eigen mogelijkheden, zodat kinderen (en hun ouders) merken dat zij veel meer kunnen dan zij misschien dachten. Door rekening te houden met het individuele ontwikkelingsniveau van elk kind en de kinderen in hun waarde te laten, geven de teamleden het signaal af dat zij vertrouwen hebben in wat het kind kan. Kinderen worden daarom nooit met elkaar vergeleken, want de ontwikkeling van het ene kind is namelijk geen maatstaf voor het andere kind. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor de cognitieve en motorische ontwikkeling, maar ook voor de sociale ontwikkeling. Kinderen die aan hebben getoond goed om te kunnen gaan met de eigen mogelijkheden, krijgen meer vrijheden, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Zie paragraaf '7.1 brevetten voor meer zelfstandigheid en vrijheid' voor meer informatie.

4.2.7. Omgaan met conflicten

Indien er een conflict bestaat, is het goed om te laten zien dat het kind het probleem ook zelf kan oplossen. Kinderen hebben vertrouwen in hun eigen mogelijkheden wanneer ze ervaren dat ze met bepaald gedrag ruzies oplossen of van een onveilige situatie een veilige weten te maken. Als er te snel ingegrepen wordt of moeilijke situaties voorkomen worden, missen de kinderen de mogelijkheid om te ervaren dat hun eigen gedrag invloed heeft op (de gevolgen van) een situatie. Dagelijks kunnen kinderen hun eigen 'situatie' inbrengen bij de Bemiddelingskring. Hier worden conflicten besproken en uitgesproken.

4.2.8. Stimuleren intrinsieke motivatie en zelfvertrouwen

Keuzes maken hoort bij het leven. Door de snelle samenleving waarin we wonen krijgen jonge kinderen steeds meer keuzes voorgeschoteld. Op de BSO is het ook niet anders. We stimuleren zelfvertrouwen, een Growth Mindset¹ en eigen initiatief door kinderen positief te benaderen door bijvoorbeeld te zeggen: "Wat knap dat je probeert om zelf je veters te strikken." of "Wat heb je mooie kleuren gebruikt. Je hebt hard gewerkt. Ik kan zien dat je geoefend hebt." Door met de kinderen te knuffelen, hen aan te halen, een aai over de bol te geven of complimenten te geven in relatie tot het proces, laten we hen zien dat je met kleine stapjes ver kunt komen.

We waarderen de inspanning en dus niet het doel. Dus: "Het is knap dat je dat probeert." In plaats van: "Doe dat maar niet, dat kun jij nog niet." of: "Zou je dat wel kiezen?" Juist door fouten te maken kunnen kinderen leren. Soms worden er minder goede keuzes gemaakt en samen met het teamlid wordt de keuze en het resultaat dan geëvalueerd. Het kind bouwt zelfvertrouwen op doordat de teamleden achter het kind staat en als het niet meezit, ook troost biedt. Niet (alleen) het eindresultaat, maar **JUIST** het proces wordt gewaardeerd en

¹ Voor meer informatie over Growth Mindset verwijzen wij naar het volgende artikel met filmpjes: <https://www.vernieuwewonderwijs.nl/growth-mindset-wat-waarom-en-hoe/>

gecomplimenteerd. Uiteraard is het aan de teamleden om de kinderen kaders te blijven bieden waarbinnen zij op een veilige manier de wereld om zich heen kunnen verkennen. Soms zal een teamlid daarom aangeven dat zij het niet verstandig vindt om al met bepaalde materialen te spelen die concreet een gevaar kunnen opleveren (kleine stukjes voor jonge kinderen bijvoorbeeld).

4.2.9. Zelf kiezen

Een democratische BSO staat voor spelen met intrinsieke motivatie door middel van zelfsturing. De kinderen kunnen alle middelen gebruiken die de BSO hiervoor ter beschikking stelt. De Schoolkring heeft de beschikking over een budget voor school- en BSOmiddelen, excursies en inhuur vakdocenten. Kinderen kunnen een motie indienen voor de aanschaf van extra of bijzondere materialen als ze die nodig hebben. Als school en BSO proberen wij de aangeboren nieuwsgierigheid die alle kinderen van nature hebben zoveel mogelijk te faciliteren en aan te vullen.

4.3. Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen

Basisvoorwaarde voor een in algemene zin gunstige ontwikkeling van elk kind is een goede sociaal emotionele ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Bij DOEgroen wordt er alleen met vaste teamleden en mentoren gewerkt. De mentoren en kinderen bouwen samen een vertrouwensband op die de basis vormt voor het sociaal en emotioneel welbevinden op de groep. Door positief in te gaan op gevoelens als blijdschap, verdriet, woede, angst en onverschilligheid, stimuleert DOEgroen de ontwikkeling van het leren kennen van de eigen gevoelens, het hiermee om kunnen gaan en het (durven) tonen van deze gevoelens aan anderen. De gevoelens van een kind worden serieus genomen, er wordt geluisterd en meegeleefd. De teamleden denken vanuit het kind en laten merken dat ze het kind begrijpen. Samen gezelschapsspelletjes doen bevordert de ontwikkeling van sociaal gedrag. Ook worden kinderen die altijd alleen spelen gevraagd om mee te doen, zodat ze ontdekken dat samen spelen ook iets toevoegt. In de bibliotheekhoek hebben we veel verschillende soorten (gezelschaps)spellen en de oudere kinderen kunnen deze gemakkelijk pakken.

4.3.1. Uitbreiden van de sociale relaties

Kinderen zijn geneigd om vooral te spelen met bekenden zoals broertjes, zusjes, klasgenoten en andere bekenden. DOEgroen biedt ook een andere sociale context aan waar kansen liggen voor vriendschappen en het ontwikkelen van andere rollen / verhoudingen. Belangrijk is vooral dat kinderen zich als individu ontwikkelen en met elkaar leren omgaan in een groep. Ze worden zich bewust van sociale verhoudingen en ontwikkelen een sociale identiteit. Daarnaast worden vriendschappen ontwikkeld. Zie hiervoor ook de beschrijving van ons Open deur beleid, hoofdstuk 6.5.1.

4.3.2. Zelfredzaamheid en zelfstandigheid

Bij BSO DOEgroen wordt sociale competentie voor een groot deel bevorderd door de manier waarop de school en de BSO is georganiseerd. Beslissingen binnen de BSO worden met de CONSENT-methode® genomen. Zie ook hoofdstuk 2 'De CONSENT-methode®'. In de bijeenkomsten binnen de organisatie kom je dit concreet tegen:

- De agenda wordt gezamenlijk gemaakt door het indienen van moties. Hierdoor worden al dingen besproken, waardoor het meest belangrijke deel goed naar voren komt;
- Er wordt gewerkt in spreek-rondes, zodat iedereen de tijd heeft om te praten en er de ruimte is om echt naar anderen te kunnen luisteren.;
- We hanteren een gesprek etiquette, waardoor zelfs de meest rustige, introverte en stille kinderen aan het woord komen;
- Je mag van mening veranderen, door de nieuwe inzichten en informatie die anderen naar voren brengen;
- De sociocratie betekent niet dat iedereen overal over meebeslist. Mensen beslissen alleen mee over datgene waar ze direct bij betrokken zijn. Ook beslist niet iedereen mee over de uitvoering van alles. Je geeft je vertrouwen aan de gekozen personen dat zij de dingen regelen zoals het voor de BSO of binnen de bepaalde taak goed is. De uitvoering is aan hen.

4.4. Het bevorderen van socialisatie door overdracht van waarden en normen

Er zijn veel (ongeschreven) regels in de maatschappij, zo ook binnen DOEgroen. Kinderen mogen niet slaan, spugen, een ander pijn doen, je moet delen en samen spelen, je moet op je beurt wachten, eerlijk zijn, je inleven in een ander en zo verder. Door uitdagende methodes aan te bieden, kunnen deze regels meegegeven en toegepast worden. Spelenderwijs krijgen kinderen de cultuur van de groep mee. Tijdens het eten leren de kinderen dat ze op elkaar moeten wachten met eten. De groepen laten kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden en met de gebruiken en omgangsvormen in de samenleving. Het is heel belangrijk om duidelijk en geduldig uit te leggen waarom iets niet mag en hoe het dan wel moet. Een kind moet ook fouten mogen maken, dan komt het tenminste tot een eigen waardeoordeel.

De socialisatie door overdracht van waarden en normen geven wij vorm met burgerschap en sociale integratie. Sociale integratie leer je in de maatschappij zelf. Hoewel een BSO gemeenschap min of meer een afspiegeling is van de maatschappij (wij weigeren bijvoorbeeld geen kinderen op grond van geloofs- of levensovertuiging) biedt deze gemeenschap niet altijd optimaal kansen om burgerschap vorm te geven. De maatschappij zelf is hiervoor een betere plek.

De school en de BSO houden dus niet op bij het hek. Wij proberen zowel de wereld buiten het de organisatie "binnen te halen" als "de wereld buiten" te benutten. Wij willen nadrukkelijk onderdeel zijn van de gemeente waartoe wij behoren. Indien vanuit de gemeente activiteiten worden georganiseerd ter bevordering van het welzijn van de burgers,

kunnen wij participeren. DOEgroen organiseert regelmatig activiteiten waar kinderen aan deel kunnen nemen, zoals bijvoorbeeld een uitje naar een klimbos of een museum.

4.4.1. Multiculturele samenleving

Bij cultuur gaat het niet alleen om afkomst (of huidskleur), maar ook om taal, godsdienst, waarden, gewoonten en normen. DOEgroen onderstreept het belang van de verschillen die op cultureel gebied in de samenleving aanwezig zijn. “De samenleving” is een breed begrip, maar je voorbereiden op verschillen kan ook in het klein. Als wij de verschillen tussen kinderen accepteren en hen niet willen veranderen in iets wat ze niet vanuit zichzelf zijn, zullen zij de verschillen tussen henzelf en andere mensen ook accepteren en anderen niet willen veranderen. Wij vinden dit de beste voorbereiding die ze kunnen krijgen op een multiculturele samenleving. Kinderen krijgen de ruimte om hun eigen pad te volgen en een ontwikkeling door te maken zoals het goed is voor henzelf.

Als richting zijn wij een algemeen bijzondere BSO. Er worden geen kinderen op de BSO geweigerd op grond van hun geloofs- of levensovertuiging. Discriminatie wordt absoluut niet getolereerd. Niet op geslacht, noch op huidskleur, seksuele geaardheid, opvattingen of ‘gewoonten’

4.5. Observatie- en kindvolgsysteem Spectrovita

DOEgroen vindt het belangrijk om de ontwikkeling van de kinderen over al deze gebieden heen vast te leggen in een kindvolgsysteem. Wij hebben gekozen voor Spectrovita, dat is gemaakt voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en scholen die uitgaan van talenten van kinderen. Ieder kind is immers uniek en maakt zijn eigen ontwikkeling door. Door de ontwikkeling te volgen met Spectrovita worden de talenten van het kind zichtbaar. Dit doe je door met een professionele blik te kijken naar het kind. In Spectrovita kan de mentor aanvinken wat het kind al kan en waar zijn interesse naar uitgaat.

4.5.1. Leerlijnen

Hoewel meerdere leerlijnen staan uitgewerkt in Spectrovita, maken we voor de BSO voornamelijk gebruik van de leerlijn ‘mens en samenleving’. Dit gaat over een stukje persoonlijke- en sociale ontwikkeling.

Vaak gaat de ontwikkeling sprongsgewijs, maar op het moment dat een kind zich niet lijkt te ontwikkelen, of op een bepaald gebied langdurig stilstaat kan er voor de BSO reden zijn tot extra zorg. Met Spectrovita is dit eenvoudig waar te nemen en te onderbouwen.

Het leuke van Spectrovita is dat niet alleen de BSO toegang heeft tot dit systeem, maar ook het kind zelf en de ouders kunnen er gebruik van maken, door bijvoorbeeld gebeurtenissen van thuis toe te voegen aan het portfolio of mee te kijken met de ontwikkelingen van het kind (zodat daar thuis eventueel ook op kan worden aangesloten). Zo kan optimaal gebruik worden gemaakt van de pedagogische driehoek BSO-kind-ouders.

5 Het team

Onze teamleden zijn natuurlijk de basis van de BSO. Elke dag zorgen zij samen met de kinderen voor een veilige, gestructureerde, liefdevolle en uitdagende omgeving waarbinnen iedereen zich maximaal kan ontwikkelen. Zij helpen en begeleiden kinderen in hun leerprocessen. Binnen, maar ook buiten het gebouw!

5.1. Hoge eisen personeel

Wij stellen hoge eisen aan ons personeel. Onze teamleden zijn allemaal bevoegde leerkrachten, hebben 75% van de lerarenopleiding gedaan of een andere opleiding die de kwalificatie pedagogisch medewerker heeft. Hiermee voldoen ze aan de opleidingseis die gesteld wordt binnen de Wet Kinderopvang. Onze teamleden kiezen bewust voor onze methode en werkwijze. Zij hebben uiteraard naast de benodigde bevoegdheid, een passie voor vernieuwend werken én volgen continue trainingen / cursussen en workshops die onze visie ondersteunen.

5.1.1. Extra scholing en ondersteuning van de teamleden/medewerkers

Bij DOEgroen leggen we heel veel nadruk op de kwaliteit van onze medewerkers. Binnen het team hebben we een gecertificeerde trainer in de CONSENT-methode®. Alle vaste teamleden zijn in opleiding tot of al gecertificeerde gespreksleiders. Inmiddels is een van de medewerkers ook getraind als Master in de CONSENT-methode®, waardoor zij trainingen kan geven aan nieuwe personeelsleden, ouders of andere geïnteresseerden en de methode levendig en actueel houdt.

We zijn voornemens een aandachtsfunctionaris op te leiden die de daarvoor bestemde opleiding gaat volgen, zullen aansluiten bij de LVAK en elk jaar bijscholing volgen.

Teamleden en medewerkers krijgen training in het werken met beleidsplannen op het gebied van Veiligheid en Gezondheid. Tevens wordt aan alle teamleden en medewerkers trainingen in sociocratie en Geweldloze Communicatie aangeboden.

Alle teamleden en medewerkers volgen jaarlijkse BHV training en voldoende medewerkers hebben het certificaat voor kinder-EHBO.

Tot slot worden alle beroepskrachten op tweemaandelijks basis gecoacht door Marlene van Leuken. Onze externe coach voor intervisie. We zullen een opleidingsplan opstellen zodat voor alle medewerkers en inspectie inzichtelijk is welke opleidingen gevolgd zijn en nog gevolgd gaan worden. Daar zal ook inzichtelijk zijn wanneer welke her-certificeringen plaats moeten vinden.

5.2. Ondersteuning van andere beroepskrachten

Onze teamleden worden dagelijks ondersteunt door diverse beroepskrachten bij hun werk. Zo hebben we een huishoudelijke medewerker die zorgdraagt voor de wekelijkse schoonmaak van het gebouw. Voor de dagelijkse schoonmaak is er een poetskring welke de poetstaken coördineert. Iedere ruimte heeft een poetsgroepje onder leiding van een teamlid waarbij de medewerker altijd de laatste controle en schoonmaaktaak heeft. In de keuken zijn twee medewerkers die de kookactiviteiten begeleiden. Al het bovenstaande vanuit het beleid Veiligheid & Gezondheid.

Indien we merken dat er (zorg)ondersteuning nodig is die we niet in huis hebben, wordt in samenwerking met het CJG (Centrum Jeugd & Gezin) gekeken welke externe professionals ons kunnen helpen. We hebben een groot netwerk met beroepskrachten zoals kindercoaches waar we ouders aan kunnen doorverwijzen.

5.2.1. Pedagogisch beleidsmedewerker en coach

Vanaf 1 januari 2019 is het vanuit de nieuwe Kinderopvangwet IKK verplicht om een pedagogisch beleidsmedewerker/coach in te zetten. Pedagogisch beleidsmedewerkers dragen bij aan de kwaliteit van de opvang en hebben twee belangrijke taken. Ze houden zich enerzijds bezig met de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid. Anderzijds coachen ze pedagogisch medewerkers bij hun werkzaamheden. Deze taak wordt uitgevoerd door Eline Oosterbosch zij heeft de opleiding PEP aan Fontys hogeschool met succes afgerond. Eline is elke week tussen 3 uur vrij geroosterd om te werken aan bovenstaande taken.

Jacqueline van Ewijk werkt fulltime bij DOEgroen en heeft de PABO afgerond. Jacqueline is schoolleider voor de school, maar daarnaast coacht zij de medewerkers ook 'on the fly'. Zij is volledig inzetbaar voor de BSO.

Marieke Groos-Schaap zal ook beschikbaar zijn. Voor haar loopt een gelijkstellingsverzoek, wat naar alle verwachting toegekend zal worden.

Suzanne Thissen en Gabrielle hebben beiden een PABO diploma en vormen de achterwacht. Zij zijn alle dagen in de school aanwezig en direct inzetbaar.

5.2.2. Vakdocenten

Naast het standaard team van teamleden nodigt DOEgroen ook op regelmatige basis vakdocenten uit. Dit zijn mensen die een passie of expertise hebben op één bepaald vakgebied. Bijvoorbeeld sport, muziek, drama, techniek of kunst. Ook ouders kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Sommige van deze vakdocenten zullen met regelmaat op de BSO te vinden zijn.

5.2.3. Beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers

DOEgroen vindt het belangrijk om met stagiaires te werken, dit zijn immers de teamleden van de toekomst die nog veel moeten en kunnen leren in de praktijk. Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het personeelsbestand aan teamleden van de organisatie. Daarnaast kunnen beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires nog steeds boven-formatief (boventallig) worden ingezet, als extra ondersteuning.

De stagiaires worden bij de dagelijkse werkzaamheden op de basisgroepen begeleid door ervaren teamleden. Zij leren de stagiaires hoe zij het beleid van de organisatie kunnen uitvoeren bij hun werkzaamheden. De stagiaires reflecteren op hun handelen en houding ten aanzien van de kinderen en ouders. Afhankelijk van de opleiding en ambitie van de stagiaire, mag hij/zij ondersteuning bieden bij het activiteitenaanbod en begeleiding van de kinderen.

DOE040 en DOEgroen werken over het algemeen samen met stagiaires die de PABO- of pedagogiek opleiding volgen. De stagiaires blijven gedurende de hele stageperiode in een leersituatie. Dit betekent dat de stagiaire niet de eindverantwoordelijkheid mag dragen voor een groep kinderen en dat er naast de stagiaire altijd een beroepskracht aanwezig is. Wanneer de stagiaire zich goed ontwikkelt, kan zij, in het kader van haar leerproces, de verantwoordelijkheid krijgen over een groepje kinderen. Dit gebeurt in overleg met de praktijkopleider en onder begeleiding en verantwoording van het vaste teamlid. PABO studenten die meer dan 75% van hun opleiding hebben voltooid, kunnen wel als volwaardig pedagogisch medewerker worden ingezet op de BSO en meetellen met de PKR.

6. De basisgroep BSO

DOEgroen heeft bij start 22 kindplaatsen. Het pand waarin we gehuisvest zijn biedt echter mogelijkheid tot forse uitbreiding tot ruim 60 kinderen. Indien er meer inschrijvingen komen, zullen we gaan uitbreiden en bij gemeente de wijziging van kind aantallen indienen. Elk BSO-kind heeft minimaal 3,5 m² nodig voor de binnenruimte. Voor het huidige kind aantal komen we ruimschoots aan de vereiste vierkante meters. We hebben twee horizontale basisgroepen. Bij DOEgroen hanteren we de wettelijke eisen als het gaat om de beroepskracht-kindratio. Bij de groep met kinderen van 4 t/m 6 jaar is dat 1 op 10 en vanaf 7 t/m 13 jaar is dat 1 op 12.

6.1. Horizontale basisgroepen

Kinderen van 4 t/m 6 jaar zitten bij elkaar in een basisgroep van maximaal 20 kinderen en twee pedagogisch medewerkers. Zij hebben een eigen basisruimte die direct grenst aan de buitenruimte. Er is onder andere een leeshoek, creatieve hoek, ontdekhoek, verkleedhoek, constructiehoek, huishoek met keukentje, zand- en waterbak, voelkast voor de sensorische motoriek. Kinderen van deze groep blijven in principe in hun eigen ruimte, tenzij zij deelnemen aan (begeleide) activiteiten in andere ruimtes.

Kinderen van 7 t/m 13 jaar zitten bij elkaar in een basisgroep van maximaal 24 kinderen en twee pedagogisch medewerkers. Vanwege het open deuren beleid mogen deze kinderen zich vrij bewegen tussen de verschillende (basis)ruimtes en de buitenruimte (mits zij daarvoor de benodigde brevetten hebben).

6.2. Afwijking van de BKR: 3-uurs regeling

BSO DOEgroen maakt gebruik van de wettelijke 3-uurs regeling. Dit houdt in dat er op de buitenschoolse opvang voor en na schooltijd en op vrije middagen maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Tevens geldt inzet van minimaal de helft van de benodigde pedagogisch medewerkers. De inzet van dit half uur gebeurt tussen 08:00 en 08:30 uur (VSO) of tussen 17:30 en 18:00 uur, afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen op de groep.

6.3. Doorstromen naar nieuwe basisgroep

Het kan zijn dat een kind door groei en ontwikkeling op school en/of de BSO overgaat naar een andere basisgroep. De kinderen kennen over het algemeen de kinderen en teamleden van de volgende groep. Zij hebben elkaar reeds ontmoet vanuit school(lessen/activiteiten) en het opendeurenbeleid. Bij DOEgroen is er geen definitief afscheid, kinderen zijn nog altijd welkom in hun oude groep om te komen spelen. De overgang van mentor valt niet persé gelijk met de overgang naar een andere basisgroep. Dit is ééns per jaar, per 1 oktober voor alle kinderen gelijk. Zij krijgen dan een nieuwe mentor toegewezen, nadat zij zelf een voorkeur hebben mogen aangeven. Dit wordt dan mondeling en per brief aan ouders gecommuniceerd. Tussen de mentoren vindt er overdracht plaats inzake de ontwikkeling van het kind ondersteund door de informatie in Spectrovita.

6.4. Programma

Het programma van de BSO sluit aan bij de visie van waaruit de school werkt. Er is een rijke inspirerende leeromgeving en er wordt gewerkt met themaweken. De BSO sluit hierbij aan bij de schoolactiviteiten, bijvoorbeeld dat het timmeren van het vogelhuisje onder schooltijd gebeurt, maar het verven van het huisje tijdens BSO tijd.

De Naschoolse opvang start op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 15:00 uur. De kinderen hebben gezamenlijk een thee-en versnaperingmoment in hun eigen basisgroep. Nadat de kinderen te horen krijgen welke ruimtes beschikbaar zijn mogen ze zich vrij bewegen door de ruimtes (met uitzondering van de leeftijdsgroep 4 t/m 6 jaar). De kinderen kunnen een (begeleide) activiteit opzoeken die ze leuk vinden, doorgaan met hun project of een nieuwe activiteiten starten (binnen of buiten). De kinderen voelen zich vrij om een activiteit op te starten passend bij hun interesse .

Dagelijks om 15:00 uur sluiten een aantal schoollokalen en wordt de BSO tijd aangekondigd. Vanaf dat moment staat in de keuken een gezond snackbuffetje (met bijvoorbeeld (gedroogd) fruit, rauwe groente, blokjes kaas of zelfgemaakte koekjes met een glaasje water of een kopje lauwe thee klaar waar vrij van genomen mag worden. De kinderen van 4 t/m 6 jaar gaan daar in overleg en op verzoek gezamenlijk even een snackmomentje doen, de oudere kinderen mogen gedurende de rest van de middag zelf bepalen wanneer ze in de keuken wat eten of drinken pakken. Afwisselend is er een sportles voor de oudere kinderen in de gymzaal waar ze aan mee kunnen doen. Voor kinderen die in het gebouw blijven is er op dinsdag een kunstdocente aanwezig om creatief mee aan de slag te gaan. Op maandag en donderdag een muziekdocent. De docent laat zich inspireren door de kinderen en wat er op dat moment speelt, zo wordt er op verzoek aan boetseren gedaan, stellages gemaakt, geleverd, hout bewerkt, muziek gemaakt etc.

De Voorschoolse opvang start op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 08:00 in de basisgroepen. Deze duurt maximaal 1 uur tot 09:00 uur, waarna de school start met de ontvangst en daarna het dagprogramma.

Kinderen bepalen daarna zelf wat ze gaan doen. Ze spelen met verkleedkleden, Kapla, treinbanen, bouwen hutten of gaan lekker knutselen. Op initiatief van de kinderen of teamleden kunnen er ook activiteiten gestart worden zoals dansen, kleien of buitenspelen. De kinderen blijven in hetzelfde gebouw en dezelfde regels en afspraken die ze zelf in de Schoolkring gemaakt hebben met elkaar zijn ook geldig op de BSO. Dit schept voor de kinderen duidelijkheid en geeft structuur.

Als we naar onze Doederij (de schoolboerderij) gaan, gaan we met zijn allen.

6.5. Activiteiten buiten de basisgroepen

Het is voor kinderen geen natuurlijke situatie om de hele dag in één ruimte te verblijven. Dat geldt des te meer naarmate de kinderen ouder zijn. Het blikveld van kinderen verruimt en zij willen op ontdekking uit. Kinderen mogen daarom bij DOEgroen op afgesproken tijden naar de andere basisgroepen en ruimtes en gebruik maken van ander speelmateriaal en spelen met andere kinderen. Ook gaan kinderen regelmatig naar buiten om er te spelen. Jonge kinderen (tussen 4-5 jaar) die net gestart zijn bij DOEgroen hebben een bijzonder plaatsje binnen het DOEgroen. Zij krijgen extra aandacht van de teamleden en de oudere kinderen ontfermen zich graag over de jongsten. Jonge kinderen blijven voornamelijk onder begeleiding in de basisruimte (zie 6.5.1 Opendeurenbeleid) of spelen onder begeleiding in de andere ruimtes.

6.5.1. Opendeurenbeleid

Opendeurenbeleid is een pedagogische methode waarbij kinderen structureel de gelegenheid krijgen om buiten de eigen groepsruimte met kinderen van andere groepen te

spelen. De kinderen mogen tijdens het opendeurenbeleid gebruik maken van de volgende ruimtes² :

1. De twee basisruimtes (Het ontdeklokaal en Het speellokaal)
2. De hal
3. Het kantoor
4. De Doederij
5. Buiten
6. Overige ruimtes alleen na toestemming, onder begeleiding bij activiteiten of als een kind in bezit is van een juist brevet.

De kinderen van de twee basisgroepen kunnen elkaar ontmoeten en samen spelen in de andere ruimtes. De 4 tot 6 jarige worden hierbij overgedragen aan de medewerker van de andere groep. Dit gebeurt overigens ook al tijdens schooltijd, voor het gevoel zal er weinig anders zijn voor de kinderen qua keuzevrijheid.

In BSO-tijd worden uiteraard geen verplichte lessen aangeboden. Kinderen zijn vrij om te doen wat ze willen. Kinderen bepalen zelf of zij naar buiten gaan. Zonder teamlid (mits zij aan de voorwaarden van het buitenspeelbrevet voldoen) of met een teamlid. Ze kunnen lekker buiten spelen, werken aan een project, een uur schermtijd inzetten (als ze daarvoor het benodigde brevet (schermpplan) hebben), onder begeleiding van de keukenmedewerker eten bereiden, een (gezelschaps)spelletje spelen, zich terugtrekken in de verschillende ruimtes en zo verder. Soms worden er wel ontspannende of sportieve activiteiten aangeboden zoals sport, kunst, dans of yoga. Kinderen mogen dan zelf beslissen of zij hieraan deelnemen.

Gedurende de NSO sluiten we langzaam aan bepaalde ruimtes zodat de kinderen overzichtelijk verdeeld zijn over de ruimtes. Wanneer de kinderen in het kader van ons open deurenbeleid de basisgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per teamlid van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie.

Kinderen van 4 t/m 6 jaar verlaten hun basisruimte in principe alleen onder begeleiding van de pedagogisch medewerker, voor bijvoorbeeld een (buiten)activiteit. Het kan zijn dat een aantal kinderen uit deze groep al wel de verantwoordelijkheid aankan om zelfstandig op een andere groep te gaan spelen. Dit wordt geregeld met brevetten(zie ook hoofdstuk 8: brevetten). Oudere kinderen die gebruik maken van het open deuren beleid mogen wél in de basisruimte van de jongsten komen spelen (tot een bepaald maximum uiteraard), zodat er toch leeftijds mix kan plaatsvinden.

6.5.2. Leeftijds mix

Door het werken met een opendeurenbeleid ontstaat er een interessante leeftijds mix van vier tot en met dertien jaar. Hier leren zowel de oudere als de jongere kinderen enorm veel van, vooral op het vlak van sociale vaardigheden. De oudere kinderen krijgen de kans om

² Afhankelijk van het aantal kinderen en hun behoeftes worden de ruimtes beschikbaar gesteld. Ruimtes worden afgesloten als er te weinig kinderen zijn en/of niet gebruikt zullen worden.

bijvoorbeeld hun vaardigheden op het gebied van informatieoverdracht (je begrijpt een onderwerp pas écht als je het gemakkelijk kunt uitleggen) en omgang met- / zorg voor jonge(re) kinderen te oefenen. We zien bijvoorbeeld regelmatig dat een ouder kind een jonger kind aan het voorlezen is. Ook wordt er vaak 'schooltje' gespeeld, waarbij oudere kinderen 'lessen' geven aan de jongsten. Oudere kinderen geven ook regelmatig 'echte' vaklessen zoals tekenen, minecraft of yoga. Onder begeleiding van een teamlid plannen zij deze lessen en voeren ze uit. Er zijn er interessante programma's op andere scholen die lijken aan te tonen dat de vrije omgang met jonge kinderen op een school en de BSO (ver)zorgende kanten naar boven haalt bij de oudere kinderen. Hierdoor hebben zij ook meer begrip en compassie voor hun leeftijdsgenootjes en ontstaat minder snel pestgedrag.

Jonge kinderen kunnen door de omgang met oudere kinderen bijvoorbeeld deelnemen aan spelletjes of activiteiten waar zij zelf nog te klein voor zijn, maar die wel heel leuk en leerzaam zijn. Hierdoor leren zij sneller dan ze alleen met leeftijdsgenoten gedaan zouden hebben. Zo kan het zijn dat zij bij het deelnemen aan een vakles techniek sommige onderdelen al goed beheersen, maar bij andere onderdelen nog hulp nodig hebben. Oudere kinderen helpen dan de jongsten en ondersteunen hiermee de vakdocent.

6.5.3. Buitenspelen

Buitenspelen is leuk en gezond. We hebben een mooi omheind terrein waar kinderen veilig samen of alleen kunnen spelen. Een diversiteit aan materiaal staat voor de kinderen klaar; steps, fietsen, skelters, voetballen, springtouwen enzoverder. Onze buitenspeelplaats is al groen maar zal op termijn worden omgebouwd tot een nog groener plein, met veel diversiteit ten behoeve van verschillende soorten spel.

Bij de Doederij zijn grote moestuinen maar ook eigen kleine moestuintjes voor ieder kind die dat graag wil. Er is een onlangs aangelegd voedselbos met ca 600 struiken met eetbare bessen en vruchtdragende bomen. Er zijn een aantal kleine dieren zoals kippen, konijnen, cavia's en eenden. Kinderen worden onder begeleiding betrokken bij het verzorgen van de dieren. Uit onderzoek blijkt dat het zorgen voor dieren leidt tot beter zorgen voor jezelf. voor meer informatie; <https://www.cjg043.nl/2018/01/16/6-positieve-effecten-van-een-huisdier-op-je-kind/>
<https://www.kinderopvangtotaal.nl/dieren-grootste-trekpleister-agrarische-kinderopvang/>

Kinderen gaan onder begeleiding van het teamlid naar buiten, tenzij ze in het bezit zijn van een brevet.

7.Ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij het besturen van de school en de BSO. Zie hiervoor de organisatiestructuur van DOE040 en de schoolgids(website).

7.1. Ouderkring, tevens Oudercommissie

Alle ouders zijn ook automatisch lid van de Ouderkring van de school. Er is een ouder sub-kring die samengesteld is **voor en door de ouders van de kinderen van de BSO**, zij zijn dus de Oudercommissie, die ongeveer eens in de vier tot zes weken wordt gehouden. De Ouderkring en de Oudercommissie wordt door ouders (eventueel met hulp van de Teamkring en specifiek de medewerkers van de BSO) geïnitieerd en vormgegeven. Taken en verantwoordelijkheden van de Ouderkring zijn:

- Kwaliteitswaarborging (monitoring);
- Ondersteunen en uitdagen van Bestuurskring en Teamkring;
- Ambassadeurschap en netwerken ter ondersteuning / faciliteren van bestuurs- en schoolkring;
- Delen van ervaringen;
- Formele medezeggenschap verzorgen;
- Begroting en financieel jaarverslag ter kennisgeving aannemen;
- Meedenken en advies geven over de BSO / beleid veiligheid en gezondheid etc.

De Ouderkring en Oudercommissie hebben als kring consentrecht in de schoolkring over alle zaken die zij maar wil aanbrengen. Een afgevaardigde ouders zit in de Bestuurskring. De Bestuurskring is het formele bestuur van de school en de BSO en heeft in feite 100% verantwoordelijkheid voor alle zaken in en rond de BSO. Een deel van die verantwoordelijkheid delegeert zij aan kringen onder zich.

7.2. Oudergesprekken

De mentoren van de kinderen observeren de kinderen op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Dit gebeurt onder schooltijd. De bevindingen van de observaties worden regelmatig met de kinderen en ouders besproken. De kinderen hebben om de drie à vier weken een coachgesprek met hun mentor. Ouders krijgen twee keer per jaar een gesprek met de mentor van hun kind (op verzoek meer). De gesprekken vinden plaats in in onderling overleg. In het eerste jaar krijgen zij daarnaast ook het kennismakingsgesprek en het evaluatiegesprek van de proefmaand. Kinderen kunnen als zij dat willen bij de oudergesprekken aanwezig zijn. Dit gesprek vindt plaats in de school en kan samen gaan met het gesprek van school, of andersom. Ouders kunnen als dat nodig is ook vaker een gesprek aanvragen.

7.3. Informatievoorziening

Naast de Ouderkring en de formele oudergesprekken, worden onze ouders ook op de verschillende manieren geïnformeerd over het reilen en zeilen van onze organisatie:

- Nieuwe ouders ontvangen een digitaal welkomstpakket met praktische informatie en huisregels bij aanvang;
- Bij het brengen en halen van de kinderen kan er indien gewenst een overdracht plaatsvinden;
- In het kindvolgsysteem Spectrovita staan regelmatig dagverslagen, herinneringen en foto's van de bezigheden van de kinderen (ouders kunnen hierop inloggen);

- In de besloten tweewekelijkse nieuwsbrief staat informatie over de kringen en activiteiten;
- Communicatie via de administratie, ouders hebben een direct telefoonnummer van de administratie voor korte lijntjes in verband met ziekmeldingen en dergelijke;
- Op het whiteboard in de hal hangt allerlei informatie rondom de school en de BSO en activiteiten uit de omgeving;
- Besluiten van de Ouderkring worden in de tweewekelijkse nieuwsbrief geplaatst.
- Voor de meer algemene informatie zijn er twee facebook groepen waar veel ouders lid van zijn.

7.4. Klachten

Gevoelens van onvrede en klachten door ouders, kinderen of teamleden over alles wat met de school of BSO te maken heeft, worden in principe zo mogelijk in de betreffende kring besproken en met de CONSENTmethode® opgelost. De wet stelt ouders en personeelsleden in staat om klachten in te dienen over gedragingen en beslissingen van bestuur en/of personeel. Een klacht die niet direct met de teamleden kan worden opgelost kan worden ingediend bij de directeur. In de 'Klachtenprocedure BSO DOEgroen staat vermeld hoe dat proces precies loopt (website). BSO DOEgroen is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

8. Kwaliteitszorg

Natuurlijk moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat een kind fysiek schade kan ondervinden en dienen potentiële risicofactoren erkent te worden. DOEgroen biedt een avontuurlijke omgeving waar kinderen binnen en buiten kunnen spelen, bijvoorbeeld in bomen kunnen klimmen en met gereedschap kunnen werken. Dit is niet altijd zonder risico's en daarom hebben we hierover afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in verschillende documenten, zoals ons beleid Veiligheid & Gezondheid. Op regelmatige basis bespreken en evalueren we met het team, de kinderen en de ouders deze regels en waar nodig scherpen wij deze aan.

8.1. Brevetten voor meer zelfstandigheid en vrijheid

Kinderen die een bepaalde mentaliteit hebben en hebben aangetoond te kunnen vertrouwen op het eigen beoordelingsvermogen, mogen meer zelfstandig doen. Zij kunnen bijvoorbeeld een brevet halen om zelfstandig naar de keuken te gaan om daar zelfstandig wat te eten of drinken te pakken, te werken of te ontspannen. Hiermee leren we de kinderen ook omgaan met kleine en grote risico's door in de praktijk ervaring op te doen. Ruimte heeft een sociocratische kring waarin kinderen vertegenwoordigd zijn. Zij beslissen samen met de verantwoordelijke medewerkers welke vrijheden geborgd worden in een brevet. De ouders dienen in sommige gevallen overigens wel schriftelijke toestemming te geven voor de brevetten door deze, samen met de teamlid en het kind, te ondertekenen. De ouder blijft in dezen de eindverantwoordelijke en moet kunnen staan achter de vrijheid die het kind mag genieten.

De voorwaarden voor het behalen van de verschillende brevetten worden opgesteld in de In de betreffende kring. Na een (korte) 'stage' en een proeve van bekwaamheid kan een brevet behaald worden.

Iedere kring heeft ook de bevoegdheid om waarschuwingen uit te delen aan kinderen die zich niet aan de spelregels van het betreffende brevet houden. Na een aantal waarschuwingen kan een brevet verspeeld worden. Na een vastgestelde periode mag het kind dan opnieuw proberen het brevet te behalen en te behouden.

8.1.1. Buitenbrevet

Wij moedigen de kinderen zeker aan om ook de ruimte buiten de BSO-muren te gebruiken voor hun projecten en spel. Kinderen mogen echter alleen (zonder volwassen begeleider) van het terrein af als ze voldoen aan de eisen die het buitenbrevet aan hen stelt. Uiteraard dienen kinderen die het de terrein verlaten eerst door te geven waar ze heen gaan, wanneer ze terug zijn en hoe ze bereikbaar zijn.

Er zijn verschillende gradaties van het buitenbrevet :

1. Alleen binnen spelen, buiten altijd onder toezicht van een teamlid;
2. Spelen binnen de omheining van de buitenruimte, zonder toezicht;
3. Zelfstandig naar de DOEderij lopen, waar altijd begeleiding is.

8.1.2. Keukenbrevet

Kinderen die een keukenbrevet hebben mogen zelfstandig naar de keuken om daar, zonder het aan een medewerker of teamlid te vragen, gebruik te maken de kraan en hun eigen eten in de koelkasten. De keuken medewerker biedt op afgesproken tijden een kookactiviteit aan. Kinderen met een keukenbrevet mogen ook zelfstandig in de keuken verblijven. Er staat altijd thee klaar in kannen en kinderen bedienen geen apparaten in de keuken zonder medewerker.

8.1.3. Schermplan brevet

Kinderen met bovengenoemd persoonlijk schermplan mogen de afgesproken tijd per dag in op hun tablet of mobiele telefoon. We houden ons aan de wettelijke leeftijdsindicatie van games en films. Per ruimte is door middel van een stoplicht aangegeven of 'vrij schermen' is toegestaan. We maken ook bij deze vrijheid duidelijke afspraken met de kinderen. Bijvoorbeeld welk schermgedrag we grensoverschrijdend vinden.

8.1.4. Brevetten voor het gebruik van ruimtes

Kinderen die hebben aangetoond verantwoord om te kunnen gaan met verschillende materialen, niet aan de nooddeuren te zitten, zich houdend aan de basisregels (die tevens in de ruimtes hangen) en om kunnen gaan met zichzelf en de spullen die er zijn, mogen

zelfstandig in de diverse ruimtes en lokalen gaan spelen. Hierbij gelden de algemeen geldende regels van respectvol gedrag naar jezelf, de ander, de omgeving en materialen.

8.2. Brandveiligheid

Het gebouw waar de school en de BSO gevestigd zijn, heeft een brandveilig certificaat en is goedgekeurd door de brandweer. Brandblussers, blusdekens en slanghaspels hangen op duidelijk zichtbare plekken en worden regelmatig gecontroleerd. Er is een duidelijk ontruimingsplan opgesteld en er wordt minimaal eens per jaar een ontruimingsoefening gehouden.

8.3. BHV en kinder-EHBO

Alle teamleden hebben een geldig BHV-certificaat. Ook gaan drie medewerkers de opleiding kinder-EHBO van het Oranje Kruis afronden voor de start van de BSO. Onze schoolleider is tevens hoofd BHV. Jaarlijks worden alle medewerkers en beroepskrachten ge(her)certificeert voor BHV én de BSO medewerkers met kinder-EHBO.

8.4. Kwaliteitsregels

- We voldoen aan alle wettelijke regels ten aanzien van onderwijs en kinderopvang;
- Ons beleid evalueren we periodiek en stellen deze bij om het vervolgens te implementeren;
- Kinderen voelen zich veilig, waaronder wij ook verstaan: geaccepteerd en gewaardeerd;
- Kinderen en begeleiders zijn in staat om te reflecteren op hun eigen handelen;
- Het team erkent verschillen van elkaar zonder te oordelen over deze verschillen, de focus ligt op wat je wel kunt;
- Kinderen zijn in staat om binnen het de school en BSO en later in de maatschappij zelfstandig te opereren met behoud van hun eigenheid;
- De kwaliteit van het materiaal waarmee kinderen werken is goed en veilig;
- De kwaliteit van het pedagogisch handelen is goed. Hierbij zijn kinderen zelf de beste feedback op de kwaliteit van het handelen van de begeleider;
- Kinderen voelen zich competent en hebben vertrouwen in eigen mogelijkheden om hun eigen leven vorm te geven;
- Kinderen worden uitgedaagd door hun omgeving, de school, de BSO en andere mensen en kunnen verschillen tussen mensen ervaren als een verrijking.
- We gebruiken een aantal instrumenten om maatregelen vast te stellen die nodig zijn voor verdere kwaliteitsverbetering:
 - Regelmatige oudervergadering, welke een klankbord- en adviesfunctie heeft. Deze staat open voor alle school en BSO ouders;
 - Mentorgesprekken met kinderen over wat ze vinden van de BSO;
 - Stafvergaderingen;
 - Oudergesprekken;

- Verslaglegging in Spectrovita, het kindvolgsysteem van DOE040 en DOEgroen.

8.5. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Een van de grootste inbreuken om de fysieke en emotionele veiligheid van kinderen is uiteraard huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Om handvatten te hebben in het signaleren, handelen en communiceren, gebruiken wij de Meldcode van de Brancheorganisatie Kinderopvang. Naast het verkorte stappenplan (zie 8.5.1.) en de app voor het melden van kindermishandeling gebruiken we het papieren protocol.

https://assets.kinderopvang.nl/p/393216/files/Protocol%20kindermishandeling%20en%20gr%20en%20overschrijdend%20gedrag%20voor%20de%20kinderopvang_2018_definitief.pdf

Hierin staat precies beschreven hoe teamleden en medewerkers dienen te handelen in het geval van (vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling. Maar een papieren document is niet genoeg. Daarom zorgen wij ervoor dat al onze teamleden getraind zijn in het gebruik van de meldcode. Jaarlijks wordt een opfrisworkshop gegeven. Jacqueline van Ewijk is aangesteld als aandachtsfunctionaris en gaat daarvoor de benodigde opleiding volgen. We gaan een lidmaatschap aan met de LVAK en volgt jaarlijks bijscholing.

Daarnaast heeft DOE een zichtbare vertrouwenspersoon in de school en de BSO. Zij is aangekondigd 4 maal per jaar 'op bezoek' in de school. Kinderen die in vertrouwen hun problemen willen delen kunnen dat gezamenlijk of persoonlijk met haar bespreken. De vertrouwenspersoon draagt er zorg voor dat zij kennis maakt met de nieuwe kinderen, zodat deze kinderen weten wie zij is, wat zij kan betekenen en hoe zij haar kunnen bereiken.

Vertrouwenspersoon

Andrea Teewisse - 06-13 577 890 - andrea@fede.nl

8.5.1. Beschrijving meldcode (bron BOINK)

[Route 1: bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie \(incl. afwegingskader\)](#)

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen [Veilig Thuis](#) of een deskundige op het gebied van letselduiding

Stap 3: Gesprek met de ouder (en indien mogelijk met het kind)

Stap 4: Wegen van het geweld aan de hand van het afwegingskader. Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen

Stap 5: Beslissen over het doen van een melding en het inzetten van noodzakelijke hulp

In stap 4 en 5 bevindt zich het afwegingskader, zie pagina 8 in het protocol.

Dit is een zeer beknopt overzicht. Bij de uitvoering van de stappen moet altijd de speciale app of het schriftelijke protocol worden gebruikt.

[Route 2: bij signalen van mishandeling of misbruik door een medewerker kinderopvang jegens een kind \(meldplicht\)](#)

Stap 1A: Signalen in kaart brengen

Stap 1B: Direct melding doen van vermoeden geweld- of zedendelict door een collega jegens een kind bij houder

Stap 2: In overleg treden met vertrouwensinspecteur

Stap 3: Aangifte doen

Stap 4: Handelen naar aanleiding van onderzoek van de politie

Stap 5: Nazorg bieden en evalueren

Dit is een zeer beknopt overzicht. Bij de uitvoering van de stappen moet altijd de speciale app of het schriftelijke protocol worden gebruikt.

[Route 3: bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling](#)

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Stap 2: Melden van het gedrag bij leidinggevende

Stap 3: Beoordelen ernst van het gedrag

Stap 4: Maatregelen nemen

Stap 5: Beslissen en handelen

Stap 6: Nazorg bieden en evalueren

Dit is een zeer beknopt overzicht. Bij de uitvoering van de stappen moet altijd de speciale app of het schriftelijke protocol worden gebruikt.

8.6. Hulp aan ouders in zorgtrajecten

Wanneer DOEgroen heeft aangegeven dat er reden is tot (extra) zorg en aandacht voor een kind, begint voor ouders vaak een hele drukke en verwarrende periode. Het traject van onderzoeken en wachten op een diagnose tot uiteindelijk het krijgen van de juiste zorg kan langdurig en lastig zijn. Dan is het goed om daarbij hulp te krijgen. Er wordt een ervaren medewerker toegewezen dit het kind en de ouders begeleid in dit traject. Ook de vertrouwenspersoon is ondersteunend vanuit haar netwerk met hulporganisaties in de regio.

8.6.1. Signaleren en doorverwijzen

In de dagelijkse afsluiting van de dag en de maandelijkse leerlingbespreking is het bespreken van individuele kinderen een vast agendapunt. Wij willen gaan werken met een interne Zorgcode die we zelf opstellen. De Zorgcode bevat een sociale kaart waarmee de teamleden met behulp van de leidinggevende stappen kunnen doorlopen als er reden is tot zorg op sociaal, emotioneel, cognitief of fysiek vlak. Wanneer we zorgen hebben over een kind bespreken we dit met elkaar en met ouders.

Wij nemen vaak zelf het initiatief om de ouder uit te nodigen voor een gesprek wanneer wij ons zorgen maken. Uit het gesprek volgt dan een eventueel zorgroute via de BSO naar bijvoorbeeld WIJ Eindhoven of Cordaad in Veldhoven. Onze organisatie heeft goede contacten met deze organisaties. Omdat onze school en BSO een regionale functie heeft wordt op moment van zorg contact gezocht met verdere welzijnsorganisaties in de betreffende woongemeente van de leerling. Tenzij ouders uiteraard een andere passende oplossing voorstellen. Onze organisatie werkt hieraan mee en deelt, met toestemming van de ouder, informatie met de zorg- of welzijnsinstelling. Onze organisatie houdt in de gaten of er een terugkoppeling is vanuit de zorginstelling en/of de ouder. De ouder voert de regie over het zorgtraject, maar onze organisatie houdt vinger aan de pols en is de stok achter de deur. Eventueel kan de mentor of toegewezen zorgmentor de ouder begeleiden bij het zorgtraject.

8.7. Pedagogische driehoek

Bij DOE040 en BSO DOEgroen hechten wij veel waarde aan de pedagogische driehoek 'kind-ouders-school/BSO'. Een mooi voorbeeld daarvan is ons kindvolgsysteem Spectrovita. Ouders kunnen hier ook op inloggen en over de ontwikkeling schrijven in het dossier van het kind. Soms is er op dagelijkse basis namelijk even geen moment om het uitgebreid ergens over te hebben met een teamlid of mentor en is iets niet belangrijk genoeg voor een aparte afspraak. Dan kan een stukje in Spectrovita genoeg zijn om iets over te dragen (bijvoorbeeld: het kind voelt zich buitengesloten door een paar groepsgenootjes, maar durft dit niet uit te spreken). De teamleden kunnen hier direct mee aan de slag en ook de terugkoppeling kan dan in Spectrovita.

9. Praktisch

9.1. Openingstijden

BSO DOEgroen

Wat	Maandag	Dinsdag	Donderdag	Vrijdag
VSO	08:00 - 9:00	08:00 - 9:00	08:00 - 9:00	08:00 - 9:00
NSO	15:00 - 18:00	15:00 - 18:00	15:00 - 18:00	15:00 - 18:00

9.2. Afname extra dagdelen en ruildagen

Bij een volledig contract tijdens het gehele kalenderjaar vindt er geen extra vakantie-opvang plaats en ouders kunnen geen extra dagdelen afnemen omdat zij alle beschikbare uren al afnemen. Indien er een maatwerk-contract is afgesloten kunnen in overleg met de administratie (aanvragen per email) extra dagen worden afgenomen. Uiteraard wordt dan gekeken of het in de (personeels)planning mogelijk is om een extra kind op de groep te plaatsen op de aangevraagde dag. De kosten van een extra dag(deel) staan in het maatwerk-contract vermeld. Tevens is er - bij een maatwerk-contract - de mogelijkheid voor het incidenteel wisselen van een dag. Dit moet voldoen aan de volgende voorwaarden: je vraagt dit minimaal 3 dagen van te voren aan vóór de geplaatste dag bij de administratie. Deze ruildag moet binnen een week opnieuw worden ingezet. Of een ruildag kan worden toegezegd is afhankelijk van de bezetting op de locatie en de inzet van personeel op de nieuw gewenste dag. Bij niet gebruik maken van een geplaatste dag is het niet mogelijk om naderhand nog aanspraak te maken van het inhalen van deze dag.

9.3. Sluitingsdagen

De enige momenten dat DOEgroen gesloten is (voorlopig) op woensdagen omdat dan ook de school gesloten is, twee weken rondom Kerst en Oud & Nieuw en tijdens officiële Nederlandse feestdagen. Studiedagen vallen altijd op woensdag. In november/december wordt de jaarplanning van het komende jaar aan de ouders gecommuniceerd. De sluitingsdagen staan hier voor het hele jaar ingepland. Wettelijk mogen twee studiedagen worden doorberekend aan ouders. De vier overige dagen worden niet aan ouders doorbelast.

9.4. Locatie BSO

DOEgroen is gevestigd in de gemeente Veldhoven. In het gebouw worden de ruimtes naar functie ingericht. Zo zijn er drie basisruimtes, zoals een keuken, kantoor en een kringruimte en daarnaast ruimtes zoals speellokaal en het ontdeklokaal. Dit zijn de basisgroepruimtes, daarnaast zijn er nog een werkplaats, atelier, gymzaal, muzieklokaal, theater en een lab. In deze lokalen kunnen onder begeleiding activiteiten georganiseerd worden. Ook wordt er veel gebruik gemaakt van de omheinde buitenruimte inclusief de naastgelegen kinderboerderij (via stoep direct bereikbaar) die in beheer is bij de school en onderdeel uitmaakt van onze buitenruimte.

Adres: Blaarthemseweg 83, 5502JT, Veldhoven

Telefoon: 040-3046236

E-mail: doegroen@doe040.nl en info@doe040.nl

Website: <https://doe040.nl/doegroen-bso/> en www.doe040.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/DOE040/> en <https://www.facebook.com/Doederij-1004334209772055/>

9.5. Voeding op school en bij de BSO

9.5.1. Inleiding

Bij DOE040 en DOEgroen is het beleid aangaande eten & drinken een integraal onderdeel van de gehele visie. Hieronder staat beschreven wat die visie is, en wat dat in de praktijk voor ouders en kinderen betekent. De visie op voeding staat ook beschreven in het beleid voeding. In de kosten van de BSO is de catering gedurende de hele dag inbegrepen tenzij er voor gekozen wordt dat kinderen eigen voeding meenemen.

9.5.2. Visie op volwaardige voeding

Bij DOEgroen geloven wij dat de voeding die je gedurende de dag eet van invloed is op onder andere je energieniveau, je stemming en je concentratievermogen. Omdat kinderen dag in dag uit topprestaties leveren op het gebied van lichamelijke, geestelijke en emotionele groei, hebben zij daar maximale ondersteuning voor nodig door gezond te eten en drinken. Als BSO kan je daar een grote rol in spelen. Wij baseren ons bij het maken van keuzes in voeding op het wetenschappelijke werk van dr. Weston A. Price. Dr. Price is een voorstander van volvette, volwaardige, verse, biologische en natuurlijke voeding. Wij proberen deze visie op voeding zo veel mogelijk door te voeren in het dagelijkse aanbod op de BSO. Alle snacks zijn daarom vers bereid, met zoveel mogelijk biologisch(e) (-dynamische) ingrediënten.

9.5.3. Bijzondere eetvoorschriften

We houden graag rekening met verschillende eetvoorschriften, zolang het past binnen hetgeen we aanbieden. Zo kunnen kinderen die lactosevrij, tarwenvrij, vegetarisch, halal of

koosjer eten uitstekend aan hun trekken komen. Wij maken echter geen op maat gemaakte maaltijden voor kinderen met een (zeer) specifiek dieet, zoals bijvoorbeeld vegan.

9.5.4. Wat eten en drinken we dan bij DOE040 en DOEGroen?

Onze organisatie gebruikt zoveel mogelijk volvette, volwaardige en pure producten. Dit betekent bijvoorbeeld concreet dat wij:

- Geen magere melk(producten) bieden, maar de volle variant;
- Met echte boter werken in plaats van met margarine of plantaardige oliën;
- Zo min mogelijk bewerkte producten kopen: we maken het liever zelf;
- Liever spelt of rogge gebruiken dan tarwe;
- Geen witte suiker of rietsuiker gebruiken (dus ook geen zoet broodbeleg), maar wel incidenteel kokosbloesemsuiker of rauwe honing;
- Geen of zo min mogelijk GMO-producten gebruiken zoals soja of maïs.

9.5.5. Wij serveren:

Drinken:

- Water (eventueel op smaak gebracht met citroen of munt);
- Lauwe thee.

Snacks in de middag:

- Diverse soorten rauwe groente als komkommer, tomaatjes, paprika (zoveel mogelijk uit het seizoen en van de eigen moestuin op de boerderij);
- Diverse soorten fruit als banaan, appel, peer, mandarijnen (zoveel mogelijk uit het seizoen);
- In de zomer: vers gemaakte groente / fruit smoothies of ijsjes;
- Diverse soorten kaas;
- Diverse soorten gedroogd fruit als dadels, vijgen, abrikozen;
- Als extraatje af en toe: vers gebakken koekjes, cake of muffins (uiteraard zonder gewone suiker) en met bijzondere soorten meel als speltmeel, amandelmeel of kokosmeel.

9.5.6. Verdeling van verantwoordelijkheid

Veel ouders zullen wellicht denken dat hun kinderen weinig van de bovengenoemde dingen zullen eten. Wij hanteren daarbij de adviezen van Ellyn Satter die prachtig zijn samengevat in het document (helaas alleen in het Engels): Feeding with love and good sense. Het komt erop neer dat wij zorgen voor gezond, lekker en gevarieerd eten en dat de kinderen zelf beslissen wat ze eten en hoeveel. We vertrouwen erop dat de kinderen zelf die dingen kiezen uit een gezond palet van opties die ze nodig hebben voor hun ontwikkeling. Wij limiteren de kinderen dus ook niet in hun keuzes. Als zij een speciaal dieet volgen (vanwege geloof of overtuiging) verwachten wij dat zij hier zelf hun verantwoordelijkheid in nemen.³

³ De enige uitzondering hierin is een allergie die ernstige gevolgen kan hebben. In dat geval letten de teamleden en medewerkers extra op dat het kind deze producten niet gebruikt.

9.5.7. Betrek de kinderen bij het maken van gezonde en lekkere voeding!

Het is al mooi als kinderen gezamenlijk gezonde snacks gebruiken op de BSO, maar het is natuurlijk nóg mooier als ze ook betrokken zijn bij het hele proces. Daarom is een aantal kinderen en twee medewerkers lid van de Keukenkring, waarin met elkaar wordt nagedacht over en gewerkt aan het inkopen en maken van lekker eten.

9.6. Trakteren Kinderen mogen op hun verjaardag trakteren.

Wij verzoeken ouders dringend om gezonde traktaties mee te geven. Traktaties met reguliere suiker of zoetmiddelen worden niet tijdens de BSO opgegeten, maar meegegeven aan de kinderen aan het einde van de dag, zodat ouders thuis kunnen beslissen wat ermee gebeurt. (Zelfgemaakte) traktaties met volwaardige suikeralternatieven (honing, palmsuiker, kokosbloesemsuiker, maple-/ahornsiroop etc.) worden in overleg wel geaccepteerd. Ouders kunnen dit bij twijfel van tevoren bespreken met een teamlid. Traditionele eetbare traktaties zijn overigens niet verplicht, wij juichen ook van harte andere manieren toe om een verjaardag extra feestelijk te maken.

10. De organisatiestructuur van DOE040 en DOEgroen

Natuurlijk hoeft – net als in een democratie – niet ieder besluit aan de complete groep te worden voorgelegd. Daarom kan in grotere groepen gewerkt worden met een kringorganisatie. In onze organisatie hebben we een aantal soorten kringen:

- De Bestuurskring (directie en gekozen afgevaardigden Schoolkring en Ouderkring);
- De Schoolkring ((eventueel afvaardigingen van-) alle teamleden en kinderen);
- De Teamkring;
- De Ouderkring;
- De Bemiddelingskring;
- Groepskringen (kringen gevormd rond een bepaald doel, bijvoorbeeld de redactie, de dierenkring, IT-kring etc. die altijd ook afgevaardigden hebben in de Schoolkring);
- en hulpkringen (tijdelijke kringen voor een kort project of doel).

10.1. De Schoolkring

Iedere schoolgenoot (leerling en teamlid) is in elk geval lid van de Schoolkring en – naar interesse en vermogen – van een of meer andere kringen. De Schoolkring is het hart van onze organisatie en vergadert iedere week (of zoveel meer of minder als door de Schoolkring met consent besloten) en besluit over de dagelijkse gang van zaken binnen de school en BSO. De afspraken die daar gemaakt worden gelden voor de school en de BSO. Bij iedere vergadering zijn een gespreksleider en secretaris/notulist aanwezig, die via open sociocratische verkiezingen worden gekozen uit de kinderen en het team.

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Schoolkring richten zich op:

- Organiseren van de dagelijkse gang van zaken in de school en de BSO;
- Ingebrachte moties van de leden van de Schoolkring behandelen en, via de CONSENT methode®, tot een besluit brengen;
- Organiseren van de inrichting van het onderwijs en de BSO, ten aanzien van spelen en leermiddelen, vaklessen, materialen, excursies, projecten etc.;
- Het beheren van het budget voor de school- en BSO-middelen;
- Het creëren en handhaven van een veilige leeromgeving door middel van het maken, aanpassen of afschaffen van afspraken;
- Het aannemen van nieuwe kinderen en (gast)docenten;
- Het bestendigen van (herschreven) beleid.

10.2. De Bemiddelingskring (BMK)

De Bemiddelingskring (BMK) helpt binnen de school en de BSO met het oplossen van conflicten waar je zelf niet uitkomt. Kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen en de regels en afspraken te handhaven. De Bemiddelingskring komt elke dag om 12.00 uur bij elkaar. Binnen de kring worden conflictsituaties behandeld die door kinderen of teamleden zijn ingediend via een formulier. Er is altijd een gespreksleider aanwezig (dit kan ook een

kind zijn) en een teamlid. De Bemiddelingskring begint met het duidelijk maken van een ingediende situatie. Wat is er precies gebeurd, wie waren erbij betrokken en welke regels zijn er overtreden? Er wordt eerst geluisterd naar het kind die de situatie heeft ingediend, vervolgens wordt er ook geluisterd naar de betrokkene(n) en naar de eventuele getuigen. Vervolgens onderzoekt de Bemiddelingskring wat de betrokkene(n) wil bereiken en wat de kern van zijn probleem is. Hierna komt de Bemiddelingskring samen met alle personen die bij de situatie betrokken zijn tot een gezamenlijk gedragen besluit. Dat betekent dat zij vaststellen wat er nodig is om het conflict op te lossen.

10.3. De Ouderkring, tevens Oudercommissie

De Ouderkring bestaat uit de ouders van de school en de BSO. De Ouderkring wordt door ouders door middel van sociocratische verkiezingen geïnitieerd en vormgegeven. Er worden 5 kernleden gekozen, zij initiëren activiteiten zoals de ouderavonden voor alle ouders. De kring komt ongeveer eens in de zes weken bij elkaar.

Taken en verantwoordelijkheden van de Ouderkring zijn:

- Kwaliteitswaarborging (monitoring);
- Ondersteunen en uitdagen van Bestuurskrinking en Teamkring;
- Ambassadeurschap en netwerken ter ondersteuning / faciliteren van TK en SK;
- Delen van ervaringen;
- Formele medezeggenschap verzorgen;
- Begroting en financieel jaarverslag ter kennisgeving aannemen;
- Meedenken en advies geven over de BSO / beleid veiligheid en gezondheid etc.